

MM

Mercator

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA MERCATOR

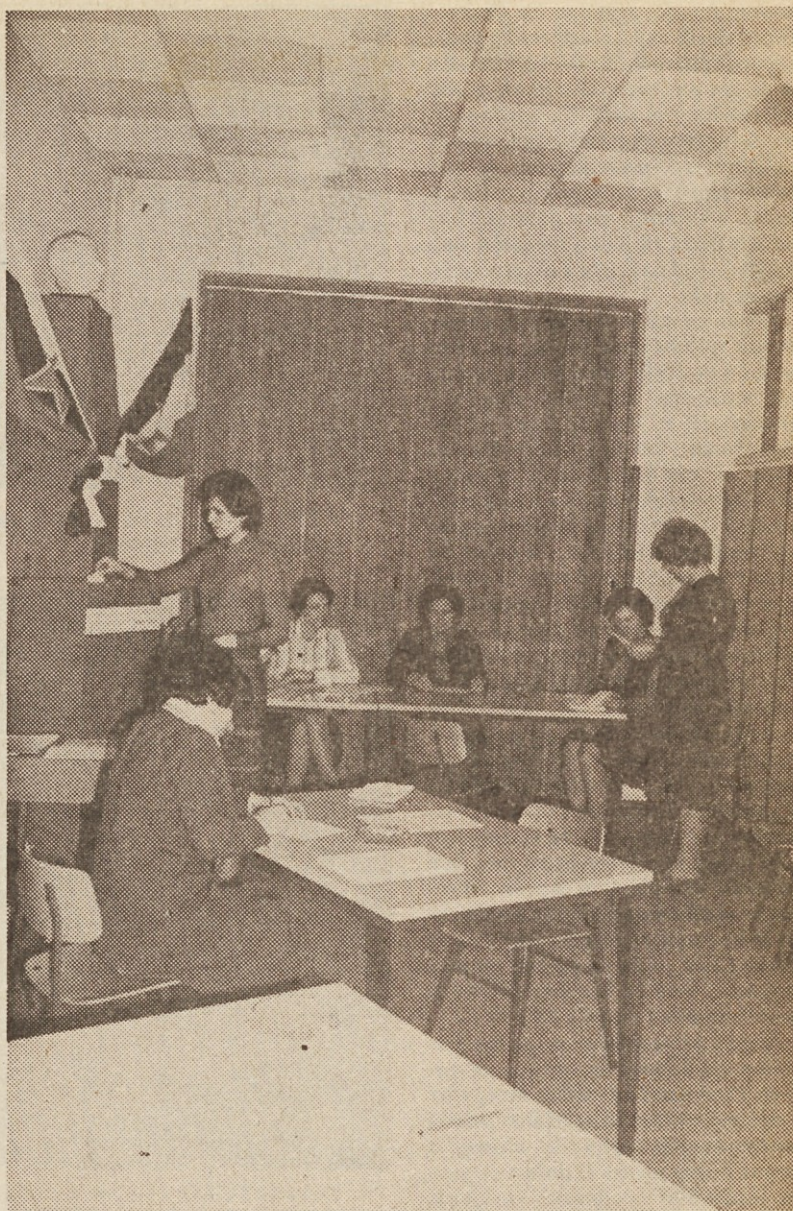
LETO XV.

LJUBLJANA, APRIL 1977

ŠT. 4

Letošnji mednarodni praznik dela — 1. maj. praznujemo združeni v delovni organizaciji združenega dela Mercator.

Vsem delavcem v temeljnih organizacijah združenega dela, delovnih organizacijah in delovnih skupnostih čestitamo in želimo mnogo skupnih uspehov.

29. marca smo z glasovalnimi lističi na referendumih odločali in odločili, da bomo poslej združevali celovite svoje interese v sestavljeni organizaciji združenega dela Mercator. Dvaindevetdesetodstotna udeležba in petinosemdeset odstotkov delavcev za združitev v SOZD Mercator, izpričujejo visoko stopnjo samoupravne zavesti in enotnosti 7500 članskega kolektiva v prizadevanjih za nove družbenoekonomske odnose. Na fotografiji volišče Sadje-zelenjava, kjer je do 10,30 ure glasovalo že 306 delavcev od 376, kolikor jih v tej TOZD ustvarja

Uspeli referendumi — spodbuda in obveznost za naprej

Po skoraj enoletni razpravi med delavci o samoupravnem organiziranju združenega dela v Mercatorju in uveljavljanju določil Ustave in Zakona o združenem delu so bili 29. marca 1977 v vseh organizacijah združenega dela, ki se združujejo v Sestavljeni organizaciji združenega dela Mercator, izvedeni referendumi. Izredno visoko število udeležencev (92% vseh delavcev) in visok odstotek delavcev, ki so glasovali ZA (85% vseh delavcev), je lahko za tiste, ki niso spremljali obsežne in vsebinsko poglobljene razprave o ciljnih in prednostih združevanja oziroma o vsebini samoupravnih sporazumov presenetljiv.

Začetki ustavne preobrazbe v

Mercatorju dejansko segajo še v leto 1974, ko smo z več spremembami Samoupravnega sporazuma o združevanju v podjetje Mercator že začeli usklajevati našo samoupravno organiziranost in odnose z določili Ustave.

Objava osnutka Zakona o združenem delu je samo še pospešila in vspodbudila našo aktivnost in ustvarila vse ostale pogoje za široko razpravo. Vzporedno z razpravo o Zakonu o združenem delu smo ocenjevali naše samoupravne odnose in organiziranost ter na teh spoznanjih gradili novo obliko organiziranosti. Še posebej smo si prizadevali na dveh področjih, to je na vsebinskem urejanju dohodkovnih

odnosov tako znotraj kot izven podjetja med proizvodnjo in trgovino ter na nadaljnjem širšem povezovanju združenega dela na podlagi ustavnih določil.

Intenzivna razprava, ki jo je idejno in akcijsko usmerjala organizacija Zveze komunistov v Mercatorju in v organizacijah združenega dela, ki so se združevale v sestavljeni organizaciji, se je začela 25. maja 1976 na razširjenem zasedanju skupnega delavskega sveta in se je nato poglobljeno nadaljevala med delavci na zborih in v samoupravnih delovnih skupinah, v samoupravnih organih, v družbenopolitičnih organizacijah in njihovih izvršilnih organih ter v strokovnih službah. Delavci

smo se na več zborih seznanjali s cilji in prednostmi združevanja ter z vsebino odnosov v novi organiziranosti, dajali na osnutke pripombe ter predlagali nove rešitve. Osnutki oziroma predlogi samoupravnih sporazumov so bili objavljeni v posebnih številkah našega glasila in tako dostopni vsem delavcem.

Lahko rečemo, da do sedaj v Mercatorju še ni bilo izvedene tako obsežne in vsebinsko poglobljene razprave, v kateri je praktično sodeloval vsak naš delavec. Zato za nas izid referendumov ni presenetljiv! Resen in odgovoren pristop k izvedbi zborov in referendumov tako komisij za izvedbo referendumov in strokovnih služb kot vodstev

samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij ter še posebej vodilnih delavcev in komunistov in zavest nas vseh, da niti zbori niti referendumu in nato 19. aprila volitve delegatov niso formalno, ampak globoko vsebinsko dejanje, je bilo dobro jamstvo za uspešne referendume, s katerimi smo delavci Mercatorja izpričali, kako zavestno smo dojel novo Ustavo in Zakon o združenem delu.

Kljub vsemu in določenim objektivnim okoliščinam pa ne moremo mimo nekaterih organizacij, kjer je bila udeležba na referendumih v primerjavi z večino zelo slaba. Dosedanje izkušnje — tudi v Mercatorju — nas učijo, da je uspešna izvedba referenduma v največji meri odvisna od aktivnosti in angažiranosti vodilnih delavcev, vodstev in članov organizacije Zveze komunistov ter drugih družbenopolitičnih organizacij, seveda ob dejstvu, da ni dvomov glede smotrnosti združevanja, od dobrega in pravilnega informiranja delavcev, od ustreznega vzdušja v kolektivih in od enotnosti strokovnih služb, samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij. Vsega tega v teh organizacijah združenega dela verjetno ni bilo in je izid referenduma zato tudi ogledalo aktivnosti in uspešnosti ter vloge družbenopolitičnih organizacij in še posebej organizacije Zveze komunistov, njene resnične revolucionarne, vodilne idejnopolitične in mobilizatorske vloge.

Uspeli referendumu so za vse nas velika vzpodbuda in obveza za naprej. Pred nami so volitve delegatov v delavske svete in sprejemi ostalih samoupravnih splošnih aktov, s čemer bomo postavili dobro osnovo za nadaljnje vsebinsko urejanje samoupravnih, družbeno gospodarskih in drugih medsebojnih odnosov.

Sekretar sveta ZK:
Franc Škof

Zna gostóm ustreči
naša Slavica,
na mizi zadiši
MERCATORJEVA kavica!

V TOZD Emba so imeli zbor delavcev 28. marca. Pred tem pa so razpravljali o vseh sporazumih in statutu v samoupravnih skupinah

Delavci TOZD »Sloga« Gornja Radgona so imeli zbor dan pred referendumom v kinodvorani. Od 154 delavcev jih je bilo na zboru 131

V Contalovih temeljnih organizacijah združenega dela — Cibes in Conimex je bilo na lepo okrašenem volišču prijetno vzdušje. Ob 11.45 je v Conimexu od 184 volilnih upravičencev glasovalo 120

PETO ZASEDANJE SKUPNEGA DELAVSKEGA SVETA

Na minulem zasedanju SDS, bilo je 11. marca, so delegati potem, ko so sprejeli informacijo o izvrševanju sklepov in potrdili zapisnik 4. zasedanja, obravnavali mnoga in zelo pomembna vsebinska vprašanja po naslednjem dnevnem redu:

— Določitev predloga samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD Mercator n. sub. o.;

— Razpis referendumov o sprejemu samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD Mercator n. sub. o. in volitev delegatov v delavski svet SOZD Mercator ter imenovanje komisij za izvedbo referendumov in volilne komisije;

— Informacija o zaključnih računih TOZD in delovne skupnosti;

— Dopolnitev in uskladitev srednjeročnega načrta dela in razvoja SOZD Mercator n. sub. o. za obdobje 1977—1980 na področju investicij;

— Določitev predloga načrta dela in razvoja TOZD oziroma DO ter delovne skupnosti SOZD za leto 1977;

— Uveljavitev sprememb samoupravnega sporazuma o osnovah in merilih za razporejanje dohodka in za delitev sredstev za osebne dohodke za dejavnost trgovine v SR Sloveniji;

— Imenovanje novega delegata v skupno komisijo podpisnic samoupravnega sporazuma.

Predlog sporazuma o združitvi v SOZD smo izoblikovali v TOZD in DO v široki razpravi

O spremembah in dopolnitvah samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD Mercator n. sub. o., ki jih je sprejel skupni izvršilni odbor podjetja, je poročal njegov predsednik Lojze Briški. Tudi na zadnji osnutek sporazuma je bilo mnogo pripomb in dopolnitev, kar pričra o

poglobljeni in obširni razpravi v temeljnih in delovnih organizacijah. Vendar je večino pripomb in dopolnitev izvršilni odbor vgradil v zadnje besedilo sporazuma. Delegati skupnega delavskega sveta so v skoraj dveurni razpravi dopolnili še nekatera določila in slednjič določili predlog samoupravnega sporazuma, ki so ga v TOZD in DO 29. marca s 85% že tudi sprejeli.

Razpis referendumov in volitev

V svoji tretji točki je SDS razpisal referendum o sprejemu samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD Mercator n. sub. o., za dne 29. marca 1977 in razpisal volitve delegatov v delavski svet SOZD Mercator n. sub. o., za dne 19. aprila 1977. V ta namen je tudi imenoval komisijo za izvedbo referendumov in komisijo za izvedbo volitev na ravni SOZD — Obe komisiji v enaki sestavi: Ivanka Vrhovčak, Marjan Pogačnik in Rudi Zavrl ter njihove namestnike: Vasja Butina, Dušan Mole in Ivan Majerle. Člane komisij je zadolžil, da skrbe za zakonito izvedbo referendumov in volitev, da usklajujejo delo komisij v TOZD in DO in poskrbe za strokovna in tehnična navodila ter zagotovijo ustrezno gradivo za izvedbo referendumov. O svojem delu, o izidu referendumov in volitev poročajo DS.

Potrjen zaključni račun

V četrti točki so delegati poslušali obširno informacijo Brede Čandek, direktorice knjigovodskega sektorja o zaključnih računih TOZD, delovne skupnosti. Oceno zaključnih računov objavljamo v tej številki v posebnem prispevku. Poročilo o zaključnem računu TOZD in delovne skupnosti Mercator za leto 1976 so delegati sprejeli soglasno. Največ razprave pa so posvetili v tej točki dnevnega reda TOZD Vele-

blagovnica Beograd, zaradi izgube. Pri tem so poudarili, da izhaja izguba še iz začetkov gradnje Veleblagovnice, ker tedaj niso bila zagotovljena tudi obratna sredstva. Za obratna sredstva mora TOZD Veleblagovnica najemati kredite pod na moč neugodnimi pogoji. V letu 1973 in 1974 ni uspela poravnati pogodbenih obveznosti in je dolg prenesla v naslednje leto. Imenovali so sanacijsko komisijo za TOZD Veleblagovnica Beograd v sestavi — Vladan Stojanović, Rastko Pavlović, Vinko Ravbar, Emil Povše, Drago Arhar in Jože Čandek. Prav tako so odobrili moratorij dolga, ki je nastal v zvezi s pokrivanjem izgub TOZD Velebla-

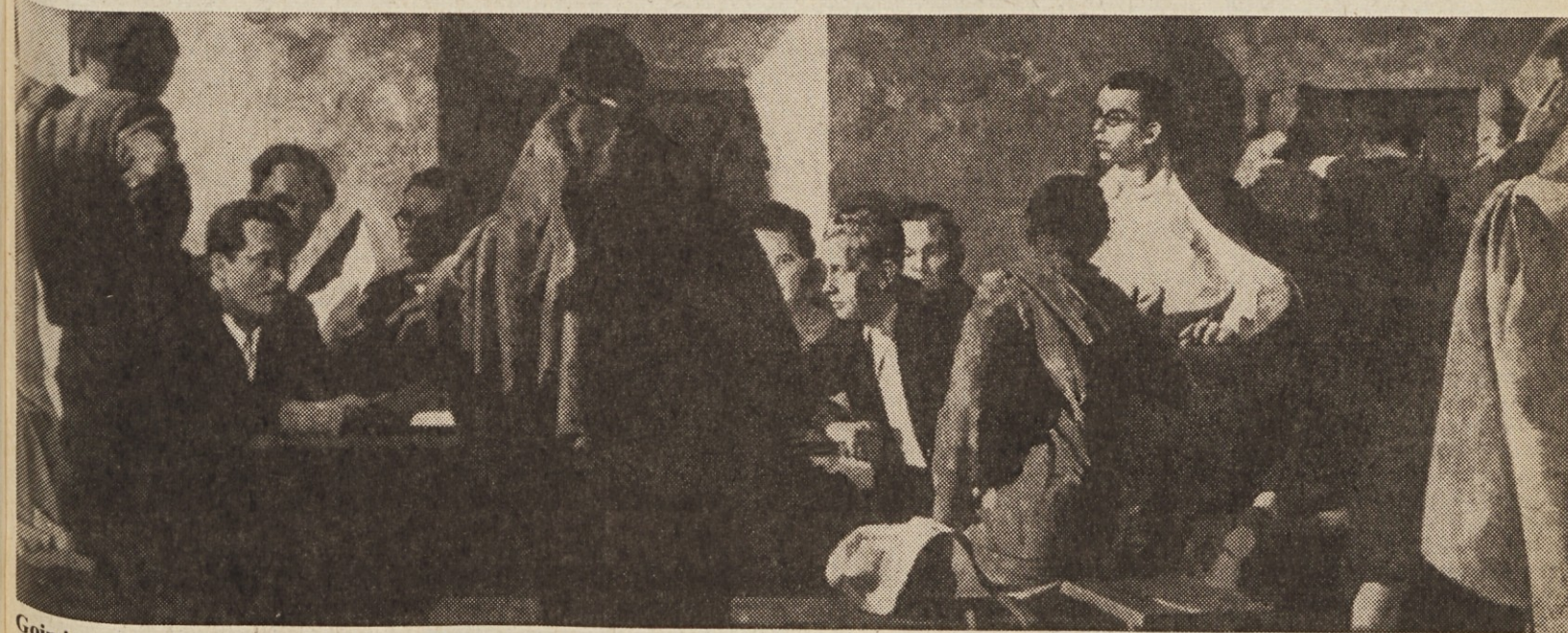
govnice Beograd v letu 1975 in 1976 za dobo dveh let.

O poslovanju zunanjetrgovinskega sektorja je poročal njegov direktor Alojz Rupnik. Realizacija je znašala 6,5 milijarde od tega 284 milijonov dohodka. Iz naslova neplačane realizacije se predvideva še 75 milijonov din ter 28 milijonov zaradi neknjiženja v lanskem letu. Rezultat bi bil še ugodnejši, če ne bi veljale restriktivne mere v zunanjetrgovinskem poslovanju. Od 1. 1. do 10. 3. 1977 je fakturiranih že 2 milijardi 100 milijonov S din, kar bo prineslo v letošnjem letu še cca. 100 milijonov din dohodka. Iz sredstev, ustvarjenih z zunanjetrgovinskim

OSREDNJA PROSLAVA

5. maja bo v Ljubljani Mercatorjeva osrednja proslava v počastitev 40-letnice prihoda tovariša Tita na čelo Komunistične partije, njegove 85-letnice in 40-letnice ustanovnega kongresa KP Slovenije. Proslavo pogojujemo z uresničevanjem naših nalog v novem vsebinskem organiziranju naših organizacij združenega dela, ki so se z referendumom 29. marca združile v SOZD Mercator.

Isti dan bo še poprej 6. seja skupnega delavskega sveta, ki bo obravnaval gospodarjenje v prvih treh mesecih in ustanovna seja delavskega sveta SOZD Mercator. Na ustanovni seji bodo izvolili delegati predsednika delavskega sveta in njegovega namestnika ter sprejemali poročila komisije za izvedbo referendumov in komisije za izvedbo volitev.

Gojmir Anton Kos: Ustanovni kongres KPS, olje 1947

Skupnemu delavskemu svetu in njegovi predsednici Slavki Damjanovič se izteka mandat. Opravil je zelo obsežne in odgovorne naloge ter s svojimi odločitvami in usmerjanjem samoupravnih odnosov bistveno prispeval k vsebinski in organizacijski preobrazbi Mercatorja na podlagi nove ustave in zakona o združenem delu

poslovanjem, je tudi že odpisanih 500 milijonov din glede na drugostopenjsko sodbo v zvezi s poslom s »Krenico«, medtem ko je bilo drugih 500 milijonov S din priznanih in jih je Beograjska banka že plačala. Sektor se je vzdrževal sam, pravico do razdelitve dohodka, ki ga je ustvaril, so imele TOZD. S 1. 4. 1977 se sektor razformira in preide v Slovenija sadje in Contal v zvezi z novo koncepcijo bodočega SOZD. Zato predlaga, da se delavcem sektorja kot priznanje za 10-letno uspešno delo in predvsem zato, ker delavci z dohodkom, ki so ga ustvarili, niso mogli sami razpolagati, nagradi v enomesečnim osebnim dohodkom.

V razpravi so delegati bili mnenja, da je nesporno zunanjetrgovinski sektor ustvarjal dohodek, da pa je res tudi to, da so tudi same ekonomske razmere pogojevale tak dohodek, ki pa bi bil lahko še večji, če ne bi bilo neugodnega poslovanja s »Krenico« in odpisanih 500 milijonov S din. Prav tako so v razpravi rekli, da bi morala biti višina predlaganih nagrad določena na osnovi priznanih družbenih norm, na primer na osnovi sindikalne liste. Končno so delegati z enim glasom proti, odločili, da se delavcem v zunanjetrgovinskem sektorju odobri nagrada v višini enomesečnega osebnega dohodka.

Prav tako so odločili, da se sredstva amortizacije v višini 700.000 din od sredstev, ki jih ima v upravljanju DSP, zadržijo v delovni skupnosti SOZD za nabavo najnujnejših osnovnih sredstev.

Srednjeročni program dela in razvoja

Srednjeročni program dela in razvoja podjetja Mercator je sprejel skupni DS na 11. zasedanju. S spremenjeno samoupravno organiziranostjo in v skladu s 135. členom predloga samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD je strokovna služba pripravila predlog dopolnitve in uskladitve načrta dela in razvoja SOZD Mercator Ljubljana n. sub. o. za obdobje 1977—1980 na področju investicij. Na zasedanju pa je poročilo podal Rudolf Breznik, pomočnik direktorja razvojno-planskega sektorja.

V razpravi so delegati poudarili potrebo po utemeljitvi in strokovni oceni vsake investicije. Glede tega je potem bilo rečeno, da je družbenopolitična, predvsem pa ekonomska utemeljitev investicije obvezni del investicijskega elaborata.

Z enim vzdržanim glasom, so delegati sprejeli srednjeročni načrt dela in razvoja SOZD Mercator n. sub. o. za obdobje 1977—1980 na področju investicij v skladu s 135. členom predloga samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD Mercator n. sub. o.

Kritični ob načrtu dela za leto 1977

Načrt dela in razvoja TOZD in DO v SOZD, operativni plan investicij, plan stroškov in virov financiranja delovne skupnosti SOZD ter finančni načrt ekonomske propagande je obrazložil Jože Čandek, direktor razvojnoplanskega sektorja. Tudi o tem poročamo v posebnem prispevku v tej številki.

Uvodno poročilo je sprožilo ži-

vahno razpravo glede kakovosti dela — dela skupnih služb, predvsem učinkovitosti dela centra za elektronsko obdelavo podatkov. Zato sta tudi posegla v razpravo predsednik koordinacijskega odbora osnovnih organizacij sindikata Marjan Gradišar in sekretar sveta ZK Franc Škof, ki sta menila, da so problemi, ki motijo usklajevanje interesov TOZD in DO zapuščina starega načina dela, da pa je potrebno iti v SOZD z razčiščenimi vsemi problemi, ne glede na to, da ne bodo rešeni v popolno zadovoljstvo vseh. Delegati so predlog načrta dela in razvoja TOZD, DO in delovne skupnosti SOZD Mercator za leto 1977 sprejeli z nekaterimi dopolnitvami.

Sklenili so, da se takoj pristopi k izdelavi sporazuma o medsebojnem sodelovanju med TOZD Grosist in elektronskim računskim centrom in določi cena za opravljanje uslug. Opraviti je potrebno proračun prispevkov za delovno skupnost podjetja za leto 1976 med DSP in TOZD na osnovi dejanske realizacije.

Za naslednje zasedanje SDS je potrebno pripraviti spremembe operativnega plana investicij in stopnjo združevanja ter pri tem upoštevati pripombo, da se v planu enostavna reprodukcija ne upošteva.

Program dejavnosti ekonomske propagande

Program dejavnosti ekonomske propagande je sestavni del načrta dela in razvoja TOZD, delovnih organizacij in delovne skupnosti SOZD Mercator za leto 1977.

Izhaja iz skupaj dogovorjenih nalog in obveznosti, ki jih vsebuje samoupravni sporazum o združitvi v SOZD Mercator n. sub. o., kar pomeni, da bomo z enotnim stilom in obvezno uporabo zaščitnega znaka »M« nastopali povsod, kjer se pojavlja Mercator. Finančno pa je program ovrednoten na lanskoletnih sredstvih, ki jih združujejo proizvajalci po posebnih samoupravnih sporazumih in na osnovi minulih izkušenj.

Program je sestavljen iz treh delov: pod skupnim programom so predvidene dejavnosti, ki predstavljajo Mercator: napisi in panoji na javnih objektih, sejemske prireditve, sredstva javnega obveščanja, drobni propagandni material z oznako »M«, prispevanje v kulturne in humanitarne namene.

Drugi pglavitni del programa je namenjen sodelovanju s proizvajalci, ki prispevajo sredstva. V dopolnilnem programu pa po posebnem naročilu TOZD in DO izvajamo priložnostne dejavnosti — otvoritve novih poslovnih enot, proslave, jubileji in podobno.

V primeru, da med letom ne bi uspeli združiti zadostnih sredstev (3.740.000 din) se pokrivajo stroški ekonomske propagande na sledeč način:

— stroške za skupni program združujejo TOZD na enak način kot prejšnja leta, z ustreznim odstotkom od realizacije;

— programi proizvajalcev se realizirajo ustrezno z višino združenih sredstev, oziroma odpadejo, kjer ni dosežen sporazum;

— dopolnilni program plača TOZD oziroma DO, ki je storitve naročila;

— TOZD oziroma DO, ki se ne ukvarjajo s trgovino in gostinstvom pa ne glede na sredstva proizvajalcev, združujejo sredstva: DO Emba 0,3% od realizacije dosežene v Mercatorju, TOZD TMI, DO Agrokombinat Krško in DO Kmetijski kombinat Sevnica 0,1% od medsebojne realizacije, TOZD Investa in TOZD Hladilnica pa 0,5% od dosežene realizacije v SOZD Mercator.

Spremembe samoupravnega sporazuma o delitvi dohodka in osebnih dohodkov

Skupna komisija udeležencev samoupravnega sporazuma o delitvi dohodka in osebnih dohodkov za dejavnost trgovine SR Slovenije je skladno z določili 58. člena sprejela sklep, da sprejete spremembe na podlagi sindikalne liste 77 veljajo od 1. 3. 1977 dalje, uporabljajo pa se, ko jih udeleženci sporazuma vne-sejo v svoje samoupravne splošne akte.

Skladno s spremembami sporazuma za dejavnost trgovine v SR Sloveniji se smiselno spremeni tudi samoupravni sporazum o skupnih načelih o osnovah in merilih za razporejanje dohodka in za delitev sredstev za osebne dohodke v

TOZD, združenih v Mercator.

Določila sindikalne liste so dobila podporo in potrditev najširšega kroga samoupravljalcev in so jih povzeli sporazumi o delitvi dohodka in osebnih dohodkov v celoti. Spremembe se nanašajo na:

- osnove in merila za delitev sredstev za osebne dohodke;
- osnove in merila za najnižji OD, zajamčeni OD in OD priprav-

nikov;

— dodatki, nadomestila in druga izplačila, ki bremenijo sredstva za OD;

— prejemki oziroma izdatki, ki bremenijo poslovne stroške;

— osebni in drugi izdatki, ki se nadomeščajo iz dohodkov;

— osnove in merila za delitev in uporabo sredstev skupne porabe.

Delegati so soglašali z informacijo

in sklenili da razvojno-planski sektor izdela prečiščeno besedilo samoupravnega sporazuma o skupnih načelih, osnovah in merilih za razporejanje dohodka in za delitev sredstev za OD v TOZD, združenih v Mercator Ljubljana n. sub. o.

Skupna komisija udeleženk v samoupravnem sporazumu Mercator bo vsem podpisnicam sporazuma posredovala prečiščeno besedilo.

Spremembe veljajo od dneva, ko jih udeleženci vnesejo v svoje samoupravne splošne akte, razen tistih, ki veljajo od 1. 1. 1977 dalje.

Za novega delegata v skupni komisiji udeležencev samoupravnega sporazuma za dejavnost trgovine SR Slovenije pri Poslovnem združenju za trgovino se imenuje tov. Jože Čandek, direktor razvojno-planskega sektorja. I. V.

Načrt dela in razvoja TOZD in DO v SOZD Mercator za leto 1977

Letošnji načrt dela in razvoja temelji na oceni poslovanja leta 1976 in predvidevanjih družbenopolitičnih skupnosti, izraženih v Resoluciji o družbeno-ekonomskem razvoju v letu 1977. V letošnjem letu skušamo osnovne kazalce obdržati na ravni srednjeročnega programa dela in razvoja TOZD in DO združenih v Mercator, Ljubljana n. sub. o. za obdobje 1977—80. Izhodišče za delo na novih področjih kot so združevanje, dohodkovni odnosi, razmerja v združenem delu itd. nam daje zakon o združenem delu. Na njegovi osnovi je zgrajen sporazum o združitvi v SOZD Mercator in njegovo izvajanje je poročstvo za uspešno delovanje organizacije, ki nastaja.

Vse načrtane cilje bomo dosegli predvsem z lastno voljo in discipliniranim odnosom vseh udeležencev v proizvodnji in v prometu z blagom. Zastavljeni planski cilji niso neureničljivi, zato ne iščemo vselej zunanjih vzrokov za neuspehe, temveč kritično preverimo tudi lastno dejavnost. Izvajanja stabilizacijskih programov predvsemna področju zalog in stroškov ne opustimo, ker nam budnost na teh področjih lahko tudi v težjih gospodarskih razmerah zagotovi zadosten dohodek.

Načrt dela in razvoja ali kot ga na kratko imenujemo: plan 77, je sestavljen iz več delov in sicer iz:

1. plana celotnega prihodka in delitve dohodka po TOZD in DO,

2. operativnega plana investicij SOZD,

3. plana stroškov in virov financiranja Delovne skupnosti SOZD,

4. programa ekonomske propagande s finančnim načrtom.

S prvim delom postavljamo okvire letošnjemu delovanju TOZD in DO. Predvidevamo, da bomo dosegli v letu 1977 celotni prihodek v višini 8,02 mia din ali za 8% večji, kot pa je ocenjen za leto 1976. Največji delež pri ustvarjanju celotnega prihodka odpade še vedno na trgovino — notranjo in zunanjo, tej dejavnosti pa sledita proizvodnja in kmetijstvo. Enaka razmerja zasledimo tudi pri planiranih prihodkih iz prodaje trgovskega blaga, proizvodov in storitev. Višino doseženega dohodka ocenjujemo na 893 mio din ali 11% povečanje glede na oceno za leto 1976. Višino doseženega dohodka ocenjujemo na 893

mio din ali 11% povečanje glede na oceno za leto 1976. Višina te postavke je odvisna po eni strani od celotnega prihodka, po drugi strani pa od rasti in obsega poslovnih stroškov ter nabave vrednosti blaga. Če rast cen v letošnjem letu ne bo pretirana (čeprav prvi letošnji meseci kažejo prav nasprotno) lahko računamo, da bomo planirani dohodek dosegli. K predvidenim sredstvom za enostavno in razširjeno reprodukcijo štejemo minimalno in amortizacijo nad predpisanimi stopnjami ter poslovni sklad — del za druge namene. Ta sredstva naj bi se glede na ocenjena v letu 1976 povečala za 1% v letu 1977 in sicer bi skupaj znašala 172,6 mio din. Del teh sredstev bodo TOZD in DO združevale za investicije na nivoju SOZD, del pa bodo same uporabljale za obnovo osnovnih sredstev in lastne investicije.

Število zaposlenih planirajo TOZD in DO na ravni, ki jo za leto 1977 priporoča tudi Resolucija o družbenoekonomskem razvoju v SR Sloveniji za leto 1977. Povečanje je 2% glede na ocenjeno stanje v 1976. Padec zaposlenosti predvidevajo le TOZD oziroma DO dejavnosti tehničnih in poslovnih storitev, ker planirajo manjše prihodke iz prodaje svojih storitev in proizvodov.

Neto osebni dohodki se bodo, kolikor bodo planirana delitvena razmerja realizirana, povečali v poprečju za SOZD za 8%, prav tako tudi razdeljeni bruto osebni dohodki. V poprečju naj bi v bodočem SOZD bili neto osebni dohodki na zaposlenega v višini 3.964 din. Poudarek pri delitvi dohodka naj bo v korist akumulacije — ta naj bi rasla hitreje kot osebni dohodki — kar so TOZD in DO tudi upoštevali.

V drugem delu načrtujemo investicije, ki jih bomo v letu 1977 realizirali iz združenih sredstev. Predlog operativnega plana vsebuje:

— predvidene investicije po TOZD

— prioriteto listo investicijskih vlaganj v letu 1977

— združevanje sredstev za leto 1977.

Med predvidenimi investicijami za leto 1977 so uvrščene vse tiste, ki smo jih planirali v Srednjeročnem programu dela in razvoja za

1976—80 in investicije od TOZD in DO, ki so se na novo vključile v SOZD in imajo v svojih srednjeročnih programih tudi novogradnje, ki jih bodo vključili v svojo bodočo dejavnost. Vrednost predvidenih investicij bi bila v letu 1977 419.169.000 din (v ta znesek so vštet sredstva za osnovna in trajna obratna sredstva ter za carino). Financirali naj bi jih z lastnimi oziroma združenimi sredstvi v višini 172.350.000 din, bančnimi krediti 200.988.000 din in sredstvi družbenopolitičnih skupnosti ter krediti izvajalcev s 37.331.000 din. Program je preobsežen glede na ocenjeno akumulacijo za leto 1976, zato smo izdelali prioriteto listo, na kateri so zajete investicije v vrednosti 360.169.000 din, za realizacijo le-te pa bi potrebovali 143.445.000 din lastnih oziroma združenih sredstev. Na 5. zasedanju skupnega delavskega sveta je bil 28. člen Sporazuma o združitvi v SOZD Mercator spremenjen tako, da so osnova za združevanje le obe amortizaciji in poslovni sklad — del za druge namene. (Od tako določene osnove upoštevamo za združevanje sredstev procent, ki bo opredeljen v sprejetem operativnem planu.) Ker dejanska sredstva ne zadostujejo za realizacijo programa, bomo morali izdelati novo konstrukcijo financiranja investicij in novo prioriteto listo, ki bo morala temeljiti na ekonomskih kriterijih izbire tistih objektov, ki jih bomo začeli graditi v letu 1977.

Tretji del zajema delovne naloge in način financiranja Delovne skupnosti SOZD. Organizacija in pravila, ki jih morajo izvajati posamezni sektorji, so okvirno določeni s sporazumom o združitvi v SOZD. V letu 1977 je v Delovni skupnosti SOZD predvidenih šest sektorjev z generalno direkcijo, skupaj naj bi bilo zasedenih 148 delovnih mest v poprečju.

Čiste skupne službe financirajo vse TOZD oziroma DO s procentom od bruto osebnih dohodkov (tak način financiranja je določen v sporazumu o združitvi v SOZD.) Stopnje so diferencirane, in sicer:

— 2,5% tiste TOZD oziroma DO, kjer je udeležba živega dela velika,

— 3,10% vse ostale TOZD in DO, razen tistih, ki obračunavajo,

— 3,70% ker se zanje razliščujejo še stare obveznosti v knjigovodstvu Delovne skupnosti SOZD.

Med stroške čistih skupnih služb je vključeno tudi 15,2% stroškov elektronske obdelave, ker sredstva za ta namen predstavljajo financiranje delovnih nalog pri uvajanju novih programov in pripravo na nov računalnik.

Stroške za tekočo elektronsko obdelavo pokrivajo tiste TOZD oziroma DO, za katere bo center opravljal storitve in v ta namen bo z določeni koristniki po dogovoru sklenjen posebni samoupravni sporazum. Za pokrivanje stroškov interne banke in komercialnega sektorja bodo TOZD in DO s trgovskega področja prispevale v enakem razmerju od razlike v ceni iz skupnih pogodb, ki jih bo komercialni sektor sklenil, proizvodne DO oziroma TOZD pa v razmerju od internih prihodkov iz prodaje proizvodov. Za tak način financiranja smo se odločili zato, da bi oba sektorja, ki sodelujeta pri gospodarjenju, s sredstvi vsopodbudili k čim bolj smotrnemu delovanju.

Tak način financiranja velja le za letošnje leto, izhodišča za nadaljnje delo Delovne skupnosti SOZD bo Delovna skupnost skupno s TOZD opredelila s samoupravnim sporazumom o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornosti. Določili bomo delovne naloge, ki se skupno opravljajo, število in strukturo delavcev na delovnih mestih in odgovornost za izvajanje opravil, ki jih bo vršila Delovna skupnost SOZD.

Zakon o združenem delu govori o svobodni menjavi dela med TOZD in skupnostjo. Če govorimo o svobodni menjavi, ta menjava obvezuje obe prizadeti strani in sicer mora delovna skupnost opravljati svoje delo vestno in z zadostno mero strokovnosti, TOZD pa so ji dolžne zagotoviti pogoje za učinkovito delo, s tem pa so mišljena tudi sredstva za njen obstoj. Razumljivo je, da vselej ni posebej vidna in ocenljiva direktna korist, ki jo imajo TOZD od skupnosti. Ni odveč poudariti predvsem koordinacijsko in svetovalno vlogo delovne skupnosti ter ohranjanje in krepitev enovitosti sestavljene organizacije združenega dela. Pogosto naletimo na nerazumevanje (vendar ne s strani

vseh TOZD) prav glede višine prispevkov za financiranje. Delovna skupnost se po zakonu o združenem delu financira iz čistega dohodka kot ostale negospodarske dejavnosti npr. zdravstvo, izobraževanje, itd. Tem dejavnostim je zagotovljena stalna kontinuiteta financiranja prav zaradi kakovosti opravljanja delovnih nalog, čeprav neposredno ne za storitve, ki jih opravljajo (uporabniki storitev npr. bolniki ne plačujejo bivanja v bolnici, zobozdravstvenih storitev itd.).

Tem dejavnostim se ni treba bati, da že zastavljenih nalog na svojem delovnem področju ne bi mogle izpeljati. Če sredstva ne zadostujejo, obremenijo gospodarstvo z dopolnilnimi prispevki.

Menimo, da delovna skupnost SOZD zaradi svojega specifičnega položaja takih ukrepov ne more uporabljati, kljub temu pa so ji TOZD dolžne zagotoviti normalne pogoje za delo. Delovna skupnost bo lahko polno ustvarjalno in delovno zaživela le, če bodo dani pogoji za to.

Program dela ekonomske propagande in način financiranja te dejavnosti je podan v **četrtm delu** plana. Delo ekonomske propagande je usmerjeno na dve področji, ki sta opredeljeni tudi v sporazumu o združitvi in sicer:

a) enotna predstavitev SOZD Mercator v vseh medijih, kjer se ime pojavlja,

b) povezovanje na področju ekonomske propagande in reklame s proizvajalci in vpliv na potrošnike, ki ima za končno posledico večji dohodek za preskrbovalce in boljšo oskrbljenost delovnih ljudi.

Ekonomske propagando naj bi v celoti financirali s sredstvi, ki bi jih zbrali preko skupnih pogodb s proizvajalci, višina pa naj bi bila vsaj tolikšna kot v letu 1976. Ekonomska propaganda se bo usmerila v tri oblike dela:

1. skupni program. Ta se omejuje predvsem na uporabo zaščitnega znaka »M«, katerega rabo in obveznosti s strani TOZD oziroma DO določa samoupravni sporazum o

združitvi v SOZD v 37. členu. Načini uporabe zaščitnega znaka »M« bodo podrobno določeni s posebnim samoupravnim sporazumom. Skupno bomo poleg tega nastopali še na sejnih in razstavah, pri uporabi svetlobnih napisov, v sredstvih javnega obveščanja, pri oblikovanju drobnega propagandnega materiala, pri nekomercialni propagandi in pri financiranju NK Mercator.

2. programi ekonomske propagande po samoupravnih sporazumih s proizvajalci. Z medsebojnim dogovorom bomo uredili predstavitev in sodelovanje s posameznim udeležencem sporazuma.

3. dopolnilni programi. Če se bo pri kakšni TOZD oziroma DO pojavila med letom potreba po določeni propagandni akciji, se bo izvedla poleg ostalih, stalnejših oblik propagande in se tudi ločeno financirala.

Finančni načrt ekonomske propagande vsebuje potrebna sredstva za realizacijo vseh programov. V oddelku za ekonomsko propagando pričakujejo, da bodo krili stroške

svoje dejavnosti iz pogodb s proizvajalci, kolikor pa sredstva ne bi zadostovala, bi uporabili naslednji način zbiranja sredstev: za skupni program bi združevale TOZD oziroma DO sredstva s procentom od planiranega celotnega prihodka in od dohodka. Za ekonomsko propagando s proizvajalci se ta sredstva oblikujejo z njihovimi prispevki. Dopolnilni program pa financira tista TOZD oziroma DO, ki ga želi. TOZD oziroma DO, ki se ne ukvarjajo s trgovino in gostinstvom, združujejo sredstva za ekonomsko propagando po ločenem ključu, določenem za vsako posebej.

S planom, ki smo ga prikazali, pa tudi sprejeli na 5. zasedanju skupnega delavskega sveta, smo skušali zajeti vse poglobitve skupne dejavnosti v bodočem SOZD. Če bodo gospodarska gibanja v okvirih, kakršne pričakujemo oziroma planiramo, bo naša razvejana dejavnost bogatejša za vrsto pridobitev, pomembnih za vse.

ALENKA SRDIČ

POSLOVNO LETO 1977

S kratkim pregledom doseženih globalnih rezultatov delovne organizacije »Mercator« v letu 1976 bomo poizkusili prikazati, v kolikšni meri smo s kombinacijo uspehov in neuspehov uspeli zadovoljiti vse svoje obveznosti na področju lastnega razvoja, kot tudi na področju razvoja celotne družbe.

Cilj in načelo poslovanja vsake organizacije združenega dela je čim bolj znižati poslovne stroške in s tem doseči čim boljši poslovni rezultat — dohodek — razliko med celotnim dohodkom in vsemi porabljenimi sredstvi. Vsa porabljena sred-

stva so v svoji rasti zaostala za 1 % za rastjo celotnega dohodka (plan realizacije je bil dosežen le 97 % odstotno), kar je imelo za posledico 20 % povečanje doseženega dohodka. Za izhodišče razdelitve bomo doseženi dohodek povečali za minimalno in povišano amortizacijo tako, da bomo z doseženim družbenim proizvodom prikazali skupni znesek obveznosti, ki so nastale v poslovnem letu 1976. V primerjavi z letom 1975 smo morali lani nameniti za 2 % večji delež družbenega proizvoda za pogodbene in zakonske obveznosti. Višja rast pogodbe-

nih in zakonskih obveznosti od doseženega družbenega proizvoda gre predvsem na račun višjega zneska obresti za najete kredite pri pogodbenih obveznostih; pri obveznostih, ki jih moramo plačati po predpisih zakona pa smo morali za financiranje razvojnih programov samoupravnih interesnih skupnosti in pokrivanje izgub železnice in elektrogospodarstva od družbenega produkta prispevati skoraj za 67 % več kot v predhodnem letu.

Osebnih dohodkov skupno z osebnimi prejemki predstavljajo več kot polovico družbenega proizvoda, njihova rast pa je bila za 4 % višja od rasti osnove delitve t.j. družbenega proizvoda. Na drugi strani se je ostanek dohodka znižal (99 %), oziroma se je tisti del doseženega produkta, ki je namenjen za rezerve, razširitve materialne osnove »Mercatorja« in za izboljšanje skupnega standarda zaposlenih v primerjavi s predhodnim letom precej zmanjšal (za 12 %). To je povsem razumljivo, saj smo morali z ostankom dohodka pokriti tudi del potreb družbenih služb, prispevati v skupne rezerve in skoraj za polovico lanskega zneska povečati posojilo za razvoj AP Kosovo ter ostalih gospodarsko nezadostno razvitih republik.

Poleg manjšega prispevka v poslovnem sklad, ki je namenjen za povečanje obsega osnovnih in obratnih sredstev, je bilo obračunano komaj 70 % zneska neobvezne amortizacije iz leta 1975. To ima za posledico, gledano z vidika celotne delovne organizacije, nižjo osnovo za združevanje sredstev, namenjenih za uresničitev pomembnejših investicij v planiranem razvoju SOZD »Mercator«. Potrebno pa je

bilo tudi pokriti izgubo, ki so jo dosegli zaradi že znanih visokih obveznosti iste TOZD kot v predhodnem letu. Za znesek izgube, ki se je več kot samo podvojila, se znižajo sredstva rezervnega sklada.

V tem pregledu smo upoštevali le temeljne organizacije, ki so v lanskem poslovnem letu vse leto poslovale v okviru delovne organizacije »Mercator«. V kolikor bi obravnavali poslovanje tudi v lanskem poslovnem letu priključenih delovnih organizacij, od katerih nobena ni poslovala z izgubo, razen manjših številčnih sprememb, ne bi prišlo do bistveno drugačne slike v poslovanju »Mercatorja«.

Spoznanja ob letošnji bilanci uspeha laho strnemo v nekaj kratkih zaključkih. Izgube so se res povečale, vendar nimajo nikjer takega značaja, da se jih ne bi dalo odpraviti, bodisi na podlagi sistemskih rešitev, bodisi na podlagi utemeljenih sanacijskih programov.

Bolj zaskrbljujoče je dejstvo, da slabi reprodukcijska sposobnost TOZD in DO. Akumulacija se zmanjšuje že do take kritične meje, da bi morale TOZD oziroma DO že za osnovna sredstva, ki jih zamenjujejo, najemati kredite, kar je vsekakor predrago za že tako obremenjeni dohodek. Zanimivo je, da temu ni kriva rast osebnih dohodkov, ki ni pretirana (večina TOZD je razporejala osebne dohodke pod dogovorjenimi po panožnih sporazumih) pač pa so narasle v precejšnji meri dajatve, ki so vezane na bruto osebne dohodke.

Če hočemo v letošnjem letu obdržati uspehe, ki smo jih dosegli s stabilizacijo, je potrebno zadržati splošno in skupno porabo v mejah,

Volilni odbor v Tovarni mesnih izdelkov v sestavi: Marija Novak, Srečo Gorenc, Olga Janežič ter članica komisije za izvedbo referendumov Marjanca Martinc so ob 11.15 ugotovili, da je od 335 upravičencev že glasovalo 286 delavcev

ki ne bo ogrožala akumulacije TOZD. Le tako bomo zbrali zadostna sredstva za realizacijo našega srednjeročnega programa

DOSEGANJE IN DELITEV DRUŽBENEGA PROIZVODA V LETIH 1975 IN 1976 ZA DELOVNO ORGANIZACIJO »MERCATOR«

v 000 din

Elementi	1975		1976		Indeks 1976-75
	znesek	%	znesek	%	
Poslovni stroški	497.276		520.428		105
Vsa porabljena sredstva	4.376.717		4.594.958		105
Realizacija	4.699.932		4.972.753		106
Doseganje plana	4.248.104	110,6	5.116.648	97,2	
Celotni dohodek	4.825.362		5.131.547		106
Doseženi dohodek (cel. doh. — porab. sred.)	448.645	88,3	536.589	89,5	120
Amortizacija — minimalna	34.437	6,8	45.295	7,6	132
Amortizacija — neobvezna	25.146	4,9	17.568	2,9	70
Doseženi družbeni proizvod (doseženi dohodek plus amortizacija)	508.228	100,0	599.453	100,0	118
Pogodbene obveznosti	49.985	9,8	62.408	10,4	125
— obresti za kredite	39.731	7,8	51.763	8,6	130
Zakonske obveznosti	42.682	8,4	58.565	9,8	137
— prispevki SIS in druge zakonske obveznosti	24.117	4,7	40.251	6,7	167
Osebnih dohodki in drugi osebni prejemki	291.232	57,3	356.620	59,4	122
Ostanek dohodka	68.590	13,5	68.168	11,4	99
Rezervni sklad, poslovni sklad — del za druge namene, sklad skupne porabe	47.926	9,4	41.989	7,0	88
Poslovni sklad — del za druge namene	23.297	4,6	16.695	2,8	72
Izguba	-3.844	-0,7	-9.171	-1,5	239

ALENKA SUŠNIK

Povezovanje trgovine in proizvodnje

NAJPREJ O VSEBINI ODNOSOV, POTEM O OBLIKAH

»Menimo, da naj bi bile fizične integracije proizvodnih organizacij SOZD Mercator izjemne, saj lahko s pravilnim uresničevanjem določil zakona o združenem delu uredimo poslovne odnose s proizvajalci širom po Jugoslaviji za tisti del njihove proizvodnje, ki ga usmerjajo v novo prodajno mrežo. Vsak proizvajalec pa ima tako tudi možnost, da oblikuje ustrezne odnose še z drugimi, da se razvija v veliko proizvodno organizacijo, ki ga ne bremeni trgovina...«

To je ena od iztočnic pogovora z Miranom Goslarjem, generalnim direktorjem delovne organizacije Mercator. Pogovor sta vodila Alenka Mišič in Dušan Skok, ki je pripravil gradivo za objavo.

DELO: Kako ste se v vaši delovni organizaciji vključili v uresničevanje določil zakona o združenem delu, kje ste prav ta čas pri izvajanju sprejetih nalog?

GOSLAR: Naj posežem najprej v lansko leto, ko smo se zelo intenzivno vključili v javno razpravo o osnutku zakona o združenem delu. Več temeljitih družbenopolitičnih akcij v delovni organizaciji je zajelo širok krog naših delavcev. Po številnih razpravah, upoštevanju zlasti, da so v Mercatorju organizirane različne dejavnosti, smo menili, da se moramo reorganizirati v sestavljeno organizacijo združenega dela. Združene delovne organizacije pa naj bi bile specializirane za posamezne dejavnosti, delno pa tudi teritorialno zaokrožene. Konec tega meseca bomo v vseh naših organizacijah glasovali o dveh samoupravnih sporazumih — o združitvi v delovne organizacije oziroma o združitvi teh

delovnih organizacij v sestavljeno organizacijo Mercator. Na podlagi teh odločitev se bo torej pod firmo SOZD Mercator združilo 7300 delavcev v okviru 19 delovnih organizacij oziroma 46 temeljnih organizacij združenega dela.

DELO: Tako boste torej sklenili dogovarjanje in integracijske procese, ki nedvomno niso bili kratkotrajni in posledica naglih odločitev.

GOSLAR: Vključevanje v našo organizacijo poteka postopoma že od zadnjih mesecev minulega leta. Na podlagi posebnih elaboratov so bili takrat izvedeni referendumi za vključitev v sestavljeno organizacijo v »Zarji« Ormož, Splošnem trgovskem podjetju Hrastnik in »Preskri« iz Krškega, nadalje so se za vključitev že lani odločili delavci in kmetje Kmetijskega kombinata Zasavje iz Sevnice in Agrokombinata v Krškem. Omeniti moram nadalje še zunanjetrgovinski organizaciji Contal in Slovenija sadje, ki naj bi v novi organizaciji opravljali vsak na svojem področju za vse članice zunanjetrgovinske posle. Potem je tu še skupina gostinskih organizacij, od hotelov do gostišč, ki naj bi bile v okviru sestavljene organizacije povezane v delovni organizaciji gostinstva. Tudi specializirana organizacija Sadje-zelenjava iz Ljubljane se je odločila za vključitev v našo SOZD.

Predvidevamo torej delovne organizacije po dejavnosti. Za prodajo na drobno pa to ne pomeni, da bo vsa zajeta le v eni organizaciji. Tu so torej upoštevana že navedena teritorialna načela.

DELO: Kaže, da temeljito presegate občinske meje. Nič koliko pa imamo še vedno primerov povezovanja zgolj v okviru posameznih občinskih območij. Kakšni interesi pa so bili v primerih integracij z vami odločilni, da so bile presežene ozke, lokalistične težnje?

GOSLAR: Nedvomno je prevladalo spoznanje, da so velike organizacije bolj sposobne navezovati takšne trajne poslovne odnose, kot jih terja zakon o združenem delu. Drugo odločilno dejstvo pa je tudi, da so majhne organizacije prešibke, da bi lahko uspešneje opravile svojo družbeno funkcijo glede razvoja in zlasti gradnje novih zmogljivosti. Skratka, nikakor ni naključje, da je zakon o združenem delu sprožil nove integracijske procese, širše vključevanje manjših organizacij v večje. S tem pa so docela preživeli koncepti o tako imenovanih občinskih podjetjih, ki pravzaprav zapirajo tržišče in zavirajo blagovne tokove. V vsakem primeru pomeni za manjšo organizacijo vključitev v večjo organizacijo pridobitev, saj se s tem usposablja za širše dohodkovno povezovanje, po drugi strani pa je to tudi pot do boljše preskrbe potrošnikov. Prav lani se je to dobro pokazalo, saj je bila ponudba velikih trgovskih organizacij boljša kot ponudba v manjših trgovinah. Res pa je treba pri tem povezovanju ravnati dokaj potrpežljivo, kajti težko je na hitro lomiti ustaljene navade — zlasti ko gre za neposredne odločitve o bodoči skupni poslovni, razvojni in drugi politiki.

DELO: Kakšno stališče pa zastopate do povezovanja s proizvodnimi organizacijami oziroma do neposrednega vključevanja proizvodnih organizacij v trgovske?

GOSLAR: Čeprav imamo nekaj proizvodnih organizacij, se ne zavzemamo, da bi jih fizično vključevali v pretežno trgovsko organizacijo, kakršna je naša. Menimo, da bi s tem te organizacije — mislim zlasti na organizacije s področja predelave — terjale po eni strani v našem omrežju monopolni položaj, kar pa v bistvu nasprotuje širjenju ponudbe drugih proizvajalcev. Poleg tega pa postane včasih takšna organizacija malce nesimpatična za druge trgovce. Menimo skratka, da ni nobenih razlogov za pospeševanje fizičnih povezav s proizvodnimi organizacijami — razen v primeru, ko njihova proizvodnja z zelo visokim deležem pokriva potrebe v našem prodajnem omrežju. Naša tovarna mesnih izdelkov proda v Mercatorjevih trgovinah okoli 60 odstotkov svoje proizvodnje. Lani smo se, kot rečeno, sporazumeli o vključitvi kmetijskih organizacij iz Sevnice in Krškega. Ta povezava jima zagotavlja odkup skoraj celotne proizvodnje in tudi organiziranje nove. Gre za neposredno dogovarjanje v proizvodnji, ki bo imela kupca v Mercatorjevih trgovinah. Tu ne mislim samo živino in sadje. Gre še za dodatne pridelke, do katerih naj bi prišli s kooperantskimi odnosi. Znano je, kolikšni so še primanjkljaji v ponudbi povrtnin, ki jo po nepotrebnem še veličično uvažamo, doma pa imamo tudi hla-

dilniške zmogljivosti za pripravo zmrznjene zelenjave itd. Kmetijski proizvajalci imajo torej vse možnosti za trajne prinose in za uspešnejše razvijanje proizvodnje brez kakih velikih tveganj.

Glede povezovanja s proizvodnimi organizacijami gremo torej v načelu po poti, po kateri naj bi šle vse večje trgovske organizacije, da torej urejamo odnose s proizvajalci na podlagi samoupravnih sporazumov o trajnem poslovnem sodelovanju in združevanju dela in sredstev, ne pa s fizičnimi integracijami. Važna je vsebina, ne institucionalne oblike.

DELO: Mar povezovanje proizvodnje in trgovine ne pomeni svojevrstno zadrževanje obstoječega stanja, namesto da bi podpirali in omogočali sodobnejše razvojne koncepte?

GOSLAR: Kjer je prišlo do integracije ob soglasju ustreznih občinskih organov, so prav ti poudarjali in ugotavljali, da je edina perspektiva v povezovanju navzven, prek meja ozkega domačega ali regionalnega območja. Takšna pričakovanja izhajajo seveda tudi od povezav z Mercatorjem oziroma vključevanj v sestavljeno organizacijo. Zlasti je tu občutna želja po hitrejši izgradnji trgovskih zmogljivosti. Zavedamo se te naloge, vendar je naša sposobnost, da bi zadovoljili želje in potrebe, mnogo premajhna glede na akumulacijo, ko jo ustvarjamo. Tako se seveda tudi srečujemo z nezadovoljstvom, ker se ne da vsem željam hitro ustreči. V srednjeročnem načrtu imamo vse zelo lepo zapisano, vendar se utegne marsikaj zavleči predvsem zaradi tega, ker trgovina že od leta 1971 ni zmožna izdajati večjih sredstev za razširjeno reprodukcijo.

DELO: Kakšne pa so torej možnosti, da bi nova naselja pravočasno dobila tudi potrebe trgovine, kaj lahko k temu pripomorejo občine?

GOSLAR: Mislim, da občine nimajo nikakršne možnosti finančno pomagati pri naših načrtih, razen kar zadeva zemljišča in komunalne stroške. Zaradi finančnih težav včasih pravimo, da bomo morda morali kaj kmalu tudi za gradnjo trgovin razpisovati samoprispevek. Vendar stvar ne bi bila tako kritična, če bi lahko našli ustrezno rešitev z izboljšanjem kreditnih pogojev pri naložbah za osnovno preskrbo. Pri bankah sedanji pogoji za tovrstne kredite niso ustrezni reprodukcijski sposobnosti trgovine. Primerna je namreč le bančna udeležba pri posamezni naložbi, težak pogoj pri tovrstnih kreditih pa so kratki roki vračanja. Te kredite namreč dobi trgovina le na šest let, z obrestno mero, ki je previsoka celo za dohodkovno zelo sposobne trgovine. Problem bi v bistvu rešili, če bi te roke približali tistim, ki ustrezajo dobi amortizacije nove trgovske poslovalnice. Morali bi biti torej znatno daljši od seda-

njih, nekako 12 do 15 let. V tem primeru bi lažje zbrali lastni delež in uspeli za to angažirati tudi proizvodnjo. Žal pa so proizvajalci na področju živilske in druge predelovalne industrije v približno enakem položaju kot trgovina. Ni možnosti za korenitejšo prerazporeditev dohodka ali izločanje večjih sredstev.

Pomemben del bi lahko prispevale stanovanjsko-komunalne organizacije, ki pobirajo na račun najemnin za poslovne prostore velika sredstva, že leta in leta pa ne dajejo niti dinarja za naložbe v trgovske lokale. To vprašanje je bilo zelo poudarjeno tudi na zadnjem posvetu o povezovanju trgovine in proizvodnje v CK ZKJ. Trgovina namreč še vedno ne upravlja z večjim delom osnovnih sredstev, s katerimi dela. Ta upravljajo stanovanjske komunalne organizacije, ki nenehoma zvišujejo najemnino in povečujejo stroške, ničesar pa ne vračajo za nove prodajne zmogljivosti. Pa čeprav je bilo že večkrat obljubljeno, da se bodo ta sredstva vračala. V glavnem pa je slišati le odgovore, da ni denarja, da ga nujno potrebujejo za obnovo hiš, ne pa za nove objekte. V resnici pa bi bilo to lahko pomemben vir za pomoč pri širjenju trgovske mreže.

DELO: Mar ne bi marsikatera trgovina, če bi ji prepustili poslovne prostore, raje obstala pri obstoječem, si zmanjševala poslovne stroške in prav nič skrbela za prenavljanje svojih objektov ali gradnjo novih?

GOSLAR: Marsikatera majhna organizacija res zelo lepo živi, uživa svojo položajno rento, saj ne občuti nikakršnih pritiskov, ki bi jo silili k odpiranju novih zmogljivosti. Velike organizacije, kot je naša, pa so pod takim družbenim pritiskom, da si tega preprosto ne morejo privoščiti. Kljub problemom, ki zadevajo usklajevanje razvojnih usmeritev znotraj takih organizacij, ki izhajajo tudi iz nizkih osebnih dohodkov (praviloma manjših kot v majhnih trgovskih organizacijah), lahko rečem, da je prisotna zavest, kako nujno je razvijati in graditi nove zmogljivosti. Osrednji problem pa je slej ko prej premajhna reprodukcijska sposobnost. Seveda zaupamo v ugodne učinke, ki naj jih dajo novi družbenoekonomske odnosi tudi na tem področju — vendar, da bi zaživel, bo treba izpolniti še vrsto pogojev. Naj omenim, da zavirajo oblikovanje zaželenih dohodkovnih odnosov med drugim tudi še nekateri predpisi.

DELO: Na primer kateri?

GOSLAR: Recimo predpisi o maržah. Ti neposredno nasprotujejo povezovanju med industrijo in trgovino, ki naj se sporazumeta o drobnoprodajni ceni in na podlagi tega ugotavljata delež, ki pripada enemu in drugemu glede na vloženo delo in sredstva. Sistem marž pa temelji na tem, da vsak določi svojo

ceno. Ali pa vzemimo prav zadnji primer ob podražitvi kave. Maržo, ki je bila prej relativno določena glede na ceno, smo spet spremenili v absolutno maržo, pri tem pa se pozablja, da ima trgovina zaradi same podražitve le dodatne stroške, saj mora pač angažirati več sredstev z zelo dragimi krediti. Posledica vsega je, da je na koncu rezultat nekoliko slabši. Pri vsem pa se potrošnik ob podražitvah sooča le s trgovcem, pa čeprav trgovec od mnogih podražitev pravzaprav nič nima.

DELO: Če torej sklenemo vprašanja o povezovanju, o interesih povezovanja v veliki organizaciji — katera so osrednja področja skupnega dela povezanih organizacij?

GOSLAR: Gre za tri osrednja področja skupnega dela, ki naj odpirajo nadaljnjo perspektivo povezanim organizacijam. Najprej je to enotna komercialna politika, ureničevana v okviru dohodkovnih odnosov po enotnih načelih. Drugo področje je skupno načrtovanje znotraj sestavljene organizacije in tudi skupaj s proizvajalci, s katerimi navezujemo tesnejše dohodkovne odnose. Tretje področje pa je skupen in usklajen razvoj vseh članic sestavljene organizacije.

DELO: Nekaj več bi želeli zvedeti prav o teh skupnih nalogah, o načelih, merilih in osnovah za združevanje dela in sredstev, za izpeljavo dogovorjenih naložb itd.

GOSLAR: Sestavni del srednjeročnega razvojnega načrta je načrt investicij, ki podrobno našteva tudi posamezne objekte. Seveda za vse dejavnosti, ki se pojavljajo v naši sestavi. To pa so poleg trgovine na drobno in debelo tudi gostinstvo, proizvodnja, zunanja trgovina in storitve. Največji delež pri namernih investicijah imajo še vedno bančna sredstva, takoj za njimi so združena sredstva v okviru sestavljene organizacije in šele zatem lastna sredstva investitorja ter morebitna udeležba drugih, industrije pa morda še občin.

Sistem združevanja sredstev je takšen, da vsaka temeljna organizacija združuje v skladu s svojimi zmogljivostmi. Osnovo za združevanje tvori minimalna in povečana amortizacija ter tisti del dohodka, ki ga je temeljna organizacija po zaključnem računu sposobna vložiti v poslovni sklad. Od te osnove pa vse organizacije združujejo določen del, ki se odstotno določi za vsako leto posebej. Dogovorili smo se, da praviloma ne bi smeli združevati več kot polovico od omenjene osnove. Lani je bil dogovorjen delež za združevanje v višini 43 odstotkov. Preostalih 57 odstotkov je temeljna organizacija lahko uporabila za lastno udeležbo pri investicijah, navedenih v planu, pa seveda za razne manjše naložbe in modernizacije. To torej pomeni, da pri financiranju kakega

novega objekta iz združenih sredstev sodelujejo temeljne organizacije z delom, ki so ga vložile v združena sredstva. Tako ta združena sredstva ne postajajo anonimna, vsak točno ve, koliko sredstev je združil in za katere objekte so bila porabljena.

Sistem združevanja sredstev smo v novem samoupravnem sporazumu o združitvi v sestavljeno organizacijo na novo zelo podrobno opredelili. Sprejeto je načelo, naj bi dogovorjene osnove vsi združevali v enakem odstotku. Ko pa bodo upravljalci v interni banki razpravljali o konkretni investicijski odločitvi, bodo glede na dohodkovno sposobnost posameznih temeljnih organizacij — investitorjev zahtevali različno lastno udeležbo. Z združenimi sredstvi smo lani že gradili samopostrežno trgovino v Sodražici, zdaj gradimo nov objekt v Kapeli pri Radgoni, manjši lokal v Lenartu, začena izgradnja blagovnice na Vrhniki. Letos pride na vrsto več objektov po Sloveniji. Skratka, vsi letošnji objekti bodo zgrajeni iz združenih sredstev, samo manjše adaptacije in zamenjava opreme je stvar posamezne temeljne organizacije. Sicer pa so na podobnih odnosih zrasli Mercatorjevi objekti tudi v preteklosti, npr. blagovna hiša v Trzinu, Idriji, Novem mestu, Beogradu itd.

DELO: Katerim usmeritvam pa dajete prednost v razvojnem načrtu?

GOSLAR: V veliki organizaciji je treba paziti na enakomerni razvoj vseh, seveda skladno s potrebami. Ugotavljamo pa, da so dokaj zapostavljene naše grosistične temeljne organizacije. Žal doslej ni bilo veliko storjenega za gradnjo novih skladišč. Prednost je bila dana prodaji na drobno, njeni širitvi. Zato zdaj poskušamo ta zaostanek odpraviti. V gradnji je novo skladišče v Idriji, načrtujemo pa tudi še v tem petletju začetki za gradnjo novega, večjega skladišča v Ljubljani. Nismo pa še povsem prepričani, če bomo uspeli z vsemi temi velikimi, toda izredno pomembnimi investicijami.

DELO: Kako pa ste dogovorjeni glede vračanja združenih sredstev?

GOSLAR: Vračanje se ureja s pogodbami, toda dogovori so zelo različni. Možen je seveda bodisi kreditni bodisi sovlagateljski odnos. Glede kreditnega odnosa menimo, naj roki ne bi bili predolgi, vendar tudi tu glede na sposobnost investitorja. Sicer pa uveljavljeno načelo, naj se ne vrača iz dohodka konkretne investicije, ampak iz dohodka temeljne organizacije kot celote. S tem je tudi mogoče hitreje vračanje združenih sredstev. Vračanje na podlagi dogovora o sovlaganju pa poteka po načelu, naj se vračata glavnica in posebna udeležba pri dohodku, ki pa ne sme presežati dvakratne višine obresti, se pravi ne

več kot 15 odstotkov od glavnice. Ta zgornja meja bi prišla v poštev le izjemoma, če bi bila TOZD — investitor zares visoko dohodkovno sposobna. S tem vsem želimo bolj poudariti motive za skupne naložbe. Tako zaradi družbene odgovornosti glede razvoja drobnoprodajnih zmogljivosti kot zaradi privlačnosti naložb.

DELO: In kateri dogovori o združevanju ta čas prevladujejo?

GOSLAR: Za zdaj je še zmeraj več dogovorov o kreditnih razmerjih, ker jih ljudje nekako imajo za bolj zanesljive ob sedanji nizki akumulativnosti. Mislim, da imajo sovlagateljski odnosi večjo možnost tam, kjer je pričakovati, da bo nova investicija dala tako visok dohodek, ki bo v bistvu presegel običajne obresti. Pri sorazmerno malo akumulativnih naložbah pa se zdi kreditno razmerje vendarle bolj zanesljivo, saj pač še velja prepričanje, da bo tako prišlo nazaj vse tisto, kar je bilo dano. Pri sovlagateljskem odnosu je pač manj zanesljivo, ali bo povrnjena celo glavnica. Skratka, pri uveljavljanju novih odnosov gre tudi za spreminjanje mentalitete.

DELO: Povedali ste stališče do fizičnih integracij s proizvodnimi organizacijami. Kako torej razumete dolgoročno povezovanje trgovine s proizvajalci?

GOSLAR: Pripravljamo poseben samoupravni sporazum o trajnem poslovnem sodelovanju ter združevanju dela in sredstev med proizvodnjo in trgovino. Naša poslovna skupnost, ki pa ne bo pravna oseba, ampak bo imela samo neke skupne organe za posamezne blagovne skupine, naj bi zajela vse proizvajalce, ki trajno poslovno sodelujejo z nami že leta in leta, pa čeprav brez formalnih dolgoročnih pogodb. V resnici gre za dobavitelje, s katerimi smo bili že doslej v dolgoročnih odnosih. Sporazum, ki je bil z nekaterimi proizvajalci že obravnavan, gre zdaj v širino, računamo pa, da bi ga še letos podpisali. V začetku mislimo na dogovor predvsem s tistimi, ki dobavijo našemu prodajnemu omrežju vsaj za 2 milijona din svojega blaga na leto. Seveda velja to v enaki meri za organizacije znotraj SOZD kot za vse druge.

Bistvo pripravljenelega sporazuma je v skupnem določanju drobnoprodajnih cen, torej v skupni odgovornosti proizvajalca in trgovca za proizvod vse do njegove končne prodaje. Predvidevamo dve vrsti cen, ki jih bomo podrobno opredelili z vsakim proizvajalcem. Prvo ceno imenujemo normativna reprodukcijska cena, ki naj vključuje družbeno opravičljive stroške, se pravi družbeno opravičljivo vloženo delo in sredstva za določeni proizvod v

proizvodnji in trgovini. Ta cena, ki pa nima zveze z individualnimi stroški vsakega proizvajalca in trgovca, je tudi izhodišče za delitev. Torej izhaja iz odnosov, opredeljenih v tej normativni reprodukcijski ceni tudi delež, ki naj pripada proizvajalcu oziroma trgovcu po stvarni realizacija proizvoda na trgu.

S tem hočemo doseči naslednje: kdor je bolj produktiven, kdor s svojim prizadevanjem več ustvarja, naj se mu to tudi prizna pri dohodku. Ta del se ne deli, temveč pripada tistemu, ki je ustvaril boljše rezultate od normiranih. Gre torej za stimulacijo boljšega dela. Če bo torej prišlo do razlike med normativno reprodukcijsko ceno in drobnoprodajno ceno — in praviloma bi moralo priti — potem se pozitivna razlika deli med proizvajalcem in trgovcem v razmerju, ki je bilo ugotovljeno v normativni reprodukcijski ceni. Enako velja tudi v primeru negativne razlike oziroma izgube — tudi to bo stvar obeh.

Seveda pa je velika težava ugotoviti, kaj so normativni ali družbeno opravičljivi stroški. Za nas v trgovini je morda lažje, ker imamo na voljo podatke prek združenja in drugih trgovskih organizacij. V proizvodnji je to mnogo težje. Zato bomo morali vsaj v začetku privoliti v nekatere konvencije in se torej dogovoriti za opravičljive stroške.

Posebej velja še pogledati, kako naj bi deloval ta sistem v primeru administrativno določenih drobnoprodajnih cen. Gre predvsem za pokrivanje izgube. Morda bosta sposobna pokriti izgubo povezana partnerja. Sicer pa bo nujno oblikovati ustrezne rizične sklade ali pa reševati težave po posameznih primerih v širšem krogu partnerjev — ko bo očitno, da ni izguba nastala po krivdi tega ali drugega partnerja, ampak zaradi objektivnih vzrokov, administrativnega predpisa itd.

DELO: In na koliko tovrstnih povezav računate že zdaj, takoj v začetku?

GOSLAR: Menimo, da bomo omenjeni samoupravni sporazum sklenili v prvi fazi s kakimi sto proizvodnimi organizacijami. S tem pa ne želimo zapirati kroga naših dolgoročnih poslovnih partnerjev, saj konec koncev tudi zakon o združenem delu z ničemer ne razlikuje pomembne od nepomembnih »partnerjev«. S tistimi, s katerimi ne bomo sklenili samoupravnega sporazuma, bomo v bistvu urejali odnose na enakih načelih. Pričakovati je seveda določene evidenčne težave itd. Vsaj trenutno pa je čutiti še dokaj majhen interes proizvodnih organizacij za urejanje takšnih odnosov.

Delo, sobota, 26. marca 1977

Uvodne besede Vukadina Nedeljkovića, namestnika generalnega direktorja, na zboru delovne skupnosti

Delovna skupnost v novih odnosih

V kratkem bo minilo leto dni, ko se je pristopilo razmišljanju, potem pa konkretnemu organiziranju SOZD, kot jo danes imamo. Sodelovali smo, sicer različno, glede na pomembnost delovnega mesta katerega zasedamo, z delavci v temeljnih organizacijah pri samoupravnem organiziranju sestavljene organizacije Mercator, vendar nekatera enaka opravila v delovni skupnosti izvršujemo nekoliko pozneje. Za kaj gre?

Prvič, danes bomo sprejeli sklep o oblikovanju Delovne skupnosti. Tega nismo mogli prej narediti, ker je na referendumu 29. marca bil sprejet Samoupravni sporazum o združitvi v SOZD in je šele ta sporazum določil obseg in vrsto opravljanja strokovnih in pomožnih del, ki so skupnega pomena za temeljne in delovne organizacije. Za izvrševanje nalog skupnega pomena je oblikovana naša Delovna skupnost na ravni SOZD. To pomeni, nismo mogli sodelovati na tem referendumu, ker naše skupnosti še ni bilo. Toda sedaj, moramo tudi sami sprejeti sklep, da se oblikujemo.

Drugič, oblikovana delovna skupnost se mora konstituirati. To pomeni, da moramo sprejeti ustrezne samoupravne akte, o tem

bo govora tudi na današnjem zboru, potem moramo izvoliti organe samoupravljanja in delegate za skupne organe samoupravljanja. Za vse to nas čaka referendum in volitve, skratka enaka opravila, kot so to pred kratkim izpeljali v TOZD oziroma bodo še dokončno izpeljali 19. tega meseca z volitvami v delavske svete. Za organiziran in usklajen potek nalog sprejemamo rokovnik ter imenovati moramo nekaj delovnih teles — komisij za pripravo delovnega gradiva oziroma ustreznih predlogov.

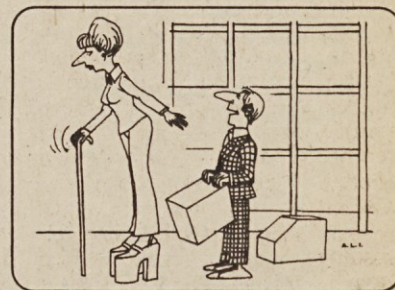
Ni odveč, da ob tej priliki poudarimo nekaj, kar zasluži posebno pozornost. Namreč, lahko smo zadovoljni in ponosni, da kot delovna organizacija med prvimi konkretno izvajamo določila Zakona o združenem delu. Da smo to uspeli gre zaslug vsem nam, lahko pa bi nekatere prizadevne delavce še posebej izdvojil. Toda teh je veliko in bi jih bilo težko naštet. Temu je prispevala aktivnost naših družbenopolitičnih organizacij in zlasti podpora tistih delavcev in delavk, ki imajo funkcije v teh družbenopolitičnih organizacijah. Zato si moramo prizadevati, da ta aktivnost ne popusti, kajti predvideno organiziranost moramo izpeljati do konca.

V postopku samoupravne organiziranosti smo pridobili nove sodelavce, to je nove delovne organizacije. Na ta način so nam izkazali veliko zaupanje in prav naša delovna skupnost lahko prispeva, da to zaupanje opravičimo. Namreč, lažje je SOZD ustanoviti, kot skupaj držati. Sedaj nas čakajo težke in odgovorne naloge. Delavec v delovni skupnosti, ki ne vidi kvalitativne razlike med prejšnjo delovno skupnostjo in novo delovno skupnostjo, ne razume zakaj gre, ne razume dohodkovnih odnosov in škoduje stvari, če dela po starem. Hude napake nekaterih služb se ne smejo ponoviti. Teh je v preteklem času bilo veliko. Zavedam se, da nas spremljajo nekatere objektivne težave. Manjkajo nam pravi delovni pogoji, nagrajevanje ni stimulativno, pri uveljavljanju nekaterih socialnih pravic smo togi, nespretni in brez pravih in pravočasnih idej in rešitev. Toda vse to ni opravičilo, da naše naloge ne bi izvrševali pravilno, pravočasno in kvalitativno.

Vsaka reorganizacija in sprememba ima tudi slabe strani. Nekateri so osebno tangirani, prizadeti. Takim je treba pomagati, toda trezno, mirno in korektno. V mislih imam napačne razmestitve delav-

cev, nazive, obračunske osnove ali kaj podobnega. Prizadevanja za izboljšanje razmer so in v načrtu je priprava novega pravilnika o delitvi sredstev za OD v tem letu.

Na koncu naj omenim še dejstvo, da se je prejšnja delovna skupnost razdelila na dva dela: ena polovica delavcev združuje delo v delovni skupnosti DO Rožnik, druga polovica pa smo delovna skupnost SOZD. Zaželimmo našim bivšim sodelavcem ugodno počutje in veliko uspehov v novi delovni skupnosti, mi pa se potrudimo opravičiti potrebo naše skupnosti z vestnim izpolnjevanjem prevzetih obveznosti.

— Če kupite te čevlje, dobite palico brezplačno zraven!

IZIDI REFERENDUMOV V TEMELJNIH IN DELOVNIH ORGANIZACIJAH ZDRUŽENEGA DELA, 29. MARCA 1977, ZA ZDRUŽITEV V SOZD MERCATOR

ZDRUŽITEV V SOZD

ZDRUŽITEV V DO OZIROMA PRISTOP

OZD	Volilni		Ude- ležba v %	ZA		% PROTI		Neve- ljavno			Volilni		Ude- ležba v %	ZA		% PROTI		Neve- ljavno		
	upravi- čenci	Glaso- valo			%	%	%	%	upravi- čenci		Glaso- valo			%	%	%	%			
DO Mercator Rožnik																				
TOZD Dolomiti	487	457	93,8	404	83	44	9	9	1,8		487	457	93,8	407	83,6	42	8,6	8	1,6	
TOZD Golovec	470	439	93,4	426	90,6	11	2,3	2	0,4		470	439	93,4	424	90,2	11	2,3	4	0,9	
TOZD Grmada	437	373	85,4	326	74,6	36	8,2	11	2,5		437	373	85,4	324	74,1	40	9,2	9	2,1	
TOZD Metlika	75	75	100,0	69	92,0	4	5,3	2	2,7		75	75	100,0	69	92,0	4	5,3	2	2,7	
TOZD Gradišče	64	61	95,3	60	93,8	1	1,6	—	—		64	61	95,3	60	93,8	1	1,7	—	—	
TOZD Preskrba Tržič	139	133	95,7	131	94,2	1	0,7	1	0,7		139	133	95,7	130	93,5	1	0,7	2	1,4	
TOZD Jelka Ribnica	95	94	98,9	89	93,7	4	4,2	1	1,1		95	94	98,9	87	91,6	5	5,3	2	2,1	
TOZD Veleblagovnica Beograd	274	207	75,5	199	72,6	5	1,8	3	1,1		274	207	75,5	195	71,2	7	2,6	5	1,8	
DO Mercator Velepiskrba																				
TOZD Hladilnica	40	36	90,0	29	72,5	6	15,0	1	2,5		40	36	90	32	80,0	3	7,5	1	2,5	
TOZD Investa	35	33	94,3	29	82,9	3	8,6	1	2,8		35	33	94,3	30	85,7	2	5,7	1	2,9	
TOZD Standard	242	223	92,1	210	86,8	10	4,9	3	2,0		242	223	92,2	209	86,4	9	3,7	5	2,1	
TOZD TMI	335	306	91,3	284	84,8	15	4,2	7	2,4		335	306	91,3	284	84,8	14	4,2	8	2,4	
TOZD Trgopromet	215	185	86,0	168	78,1	17	7,9	—	—		215	185	86,0	168	78,1	17	7,9	—	—	
TOZD Grosist	440	391	88,7	335	76,0	50	11,3	6	1,4		440	391	88,9	343	78,0	43	9,8	5	1,1	
DO Mercator Hoteli — gostinstvo																				
TOZD Kavarna Evropa	49	46	93,9	46	89,8	—	—	—	—		49	46	93,9	45	91,8	1	2,0	—	—	
TOZD Kavarna — bar nebotačnik	23	22	95,7	19	82,6	1	4,3	2	8,7		23	22	95,7	21	91,3	1	4,3	—	—	
TOZD Ilirija Ljubljana	233	199	85,8	172	74,1	22	9,5	5	2,2		233	199	85,4	165	70,8	29	12,4	5	2,1	
TOZD Jelka Hrastnik	60	57	95,0	56	93,3	1	1,7	—	—		60	57	95,0	55	91,7	2	3,3	—	—	
TOZD Sremič Krško	62	61	98,4	59	95,2	1	1,6	1	1,6		62	61	98,4	59	95,2	1	1,6	1	1,6	
TOZD Gostinstvo Vič	113	109	96,5	57	50,4	48	42,5	4	3,5		113	109	96,5	55	48,7	51	45,1	3	2,7	
DO Mercator Agrokombinat Krško																				
TOZD Kmetijstvo z uslugami	279	260	93,2	202	72,4	51	18,3	7	2,5		279	260	93,2	207	74,2	47	16,8	6	2,2	
TOZD Kooperacija	549	488	88,9	421	76,7	54	9,8	13	2,4		549	488	88,9	421	76,7	50	9,1	17	3,1	
DO Mercator KK Sevnica																				
TOZD Proizvodnja — trgovina	88	87	98,9	83	94,3	2	2,3	2	2,3		88	87	98,9	82	93,2	1	1,1	4	4,5	
TOZD Obrat za kooperacijo	290	281	96,9	272	93,8	7	2,4	2	0,7		290	281	96,9	270	93,1	9	3,1	2	0,7	
DO Mercator Slovenija-sadje																				
TOZD Hladilnica Zalog	66	56	84,8	49	72,2	7	10,6	—	—		66	56	84,8	53	80,3	3	4,5	—	—	
TOZD Hladilnica Bohova	78	71	91,0	67	85,9	4	5,1	—	—		78	71	91,0	66	84,6	5	6,4	—	—	
TOZD Trgovina	75	73	97,3	72	96,0	1	1,3	—	—		75	73	97,3	72	96,0	1	1,3	—	—	
TOZD Maloobmejni promet	3	3	100,0	3	100,0	—	—	—	—		3	3	100,0	3	100,0	—	—	—	—	
DO Mercator Gostinstvo Idrija																				
TOZD Hotel Nanos	34	33	97,1	32	94,1	1	2,9	—	—		34	33	97,0	30	88,2	3	8,8	—	—	
TOZD Pod gradom	20	19	95,0	14	70	5	25,0	—	—		20	19	95,0	14	70,0	5	25,0	—	—	
TOZD Kavarna	11	11	100,0	11	100,0	—	—	—	—		11	11	100,0	11	100,0	—	—	—	—	
DO Mercator Contal																				
TOZD Cibes	73	61	83,6	60	82,2	—	—	1	1,4		73	61	83,6	58	79,4	2	2,74	1	1,37	
TOZD Conimex	184	158	85,9	152	82,6	5	2,7	1	0,5		184	158	85,8	150	81,5	6	3,26	1	0,54	
DO Mercator Emba	87	85	97,7	82	94,3	3	3,4	—	—											
DO Mercator Panonija	780	708	90,8	676	86,7	26	3,3	6	0,8											
DO Mercator Rudar Idrija	241	234	97,1	221	91,7	13	5,4	—	—											
DO Mercator Sadje-zelenjava	376	373	99,2	337	89,6	34	9	2	0,5											
DO Mercator Univerzal	253	253	100,0	248	98,0	4	1,6	1	0,4											
DO Mercator Sloga	154	137	89,0	131	85,1	6	3,9	—	—											
DO Mercator Preskrba Krško	219	203	92,7	175	79,9	24	11,0	4	1,8											
DO Mercator Zarja	207	200	96,6	197	95,2	3	1,4	—	—											
DO Mercator Potrošnik — Izbira	86	86	100,0	86	100,0	—	—	—	—											
DO Mercator STP Hrastnik	117	113	96,6	109	93,2	4	3,4	—	—											

**SKLENITEV SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA
O ZDRUŽITVI DELA DELAVCEV V TOZD
OZIROMA DO**

**ZDRUŽITEV DELA DELAVCEV
S TOZD V DO**

Volilni upravi- čenci	Glaso- valo	Ude- ležba v %	ZA	% PROTI	Neve- ljavno	%		
233	199	85,4	171	73,4	24	10,3	4	1,7
60	57	95,0	57	95,0	—	—	—	—
62	61	98,4	60	96,8	—	—	1	1,6
113	109	96,5	54	47,8	51	45,1	4	3,5
66	56	84,8	53	—	3	—	—	—
78	71	91,0	67	—	5	—	—	—
75	73	97,3	72	—	1	—	—	—
3	3	100,0	3	100,0	—	—	—	—
87	85	97,7	81	93,1	4	4,6	—	—
780	708	90,8	678	86,9	24	3,1	5	0,6
241	234	97,1	224	92,9	10	4,1	—	—
253	253	100,0	247	97,6	3	1,2	3	1,2
154	137	89,0	130	84,4	7	4,5	—	—
86	86	100,0	86	100,0	—	—	—	—

Volilni upravi- čenci	Glaso- valo	Ude- ležba v %	ZA	% PROTI	Neve- ljavno	%		
487	457	93,8	401	82,3	51	10,5	5	1,0
470	439	93,4	418	88,9	18	3,8	3	0,6
437	373	85,4	327	74,8	34	7,8	12	2,7
75	75	100,0	70	93,3	3	4,0	2	2,7
64	61	95,3	59	92,2	1	1,6	1	1,6
139	133	95,7	131	94,2	1	0,7	1	0,7
95	94	98,9	83	87,4	7	7,4	4	4,2
274	207	75,5	196	71,5	6	2,2	5	1,8
40	36	90,0	32	80,0	3	7,5	1	2,5
35	33	94,3	29	82,9	3	8,6	1	2,9
242	223	92,1	203	83,9	12	5,0	8	3,3
335	306	91,3	287	85,7	13	3,9	6	1,8
215	185	86,0	169	78,6	16	7,4	—	—
440	391	88,9	343	78,0	45	10,2	3	0,7
49	46	93,9	46	93,9	—	—	—	—
23	22	95,7	20	87,0	2	8,7	—	—

ZDRUŽITEV DO HOTELI — GOSTINSTVO Z DRUGIMI GOSTINSKIMI ORGANIZACIJAMI

	Volilni upravičen.	Glaso- valo	Udelež- ba v %	ZA	% PROTI	Neve- ljavno	%
Kavarna Evropa	49	46	93,9	45	91,8	1	2
Kavarna — bar Nebotičnik	23	22	95,7	21	91,3	1	4,3

Varčujmo za stanovanje

Ze v prejšnji številki smo pisali o stanovanjski problematiki oziroma o tem, kako v nekaterih naših temeljnih organizacijah združenega dela in delovni skupnosti rešujemo ta vprašanja. Tokrat pa vam posredujemo nekaj napotkov za namensko varčevanje pri Ljubljanski banki, na osnovi katerega vam bo odobrila stanovanjsko posojilo, ki vam omogoča pot do lastnega stanovanja ali hiše. Ljubljanska banka že dobro

desetletje sodeluje z občani na tem področju in je v tem času pomagala s posojili že več kot 40 tisoč ljudem.

Stanovanjske težave tarejo predvsem mlajše ljudi, ki pa si danes že razmeroma zgodaj iščejo pot do lastnega stanovanja. Ob tem lahko zapišemo tudi to, da jih je še vedno nemajhno število, ki premalo ali pa nič ne vedo, kako načrtno reševati svoj stanovanjski problem. Menim, da moramo v prihodnje v naših orga-

nizacijah združenega dela in delovnih skupnostih bolj poskrbeti za to, da mladega človeka že ob vstopu na delo seznanimo o možnostih in pogojih reševanja stanovanjskega vprašanja.

NAJPREJ MORAMO ZAČETI VARČEVATI

Brez lastne zagnanosti seveda ne gre. Če si hočemo pridobiti stanovanjsko posojilo v banki in v temeljni ali delovni organizaciji oziroma delovni skupnosti, moramo prej sami kaj privarčevati. V banki lahko varčujemo mesečno ali pa z enkratnimi občasnimi plogi. Najmanjši mesečni varčevalni znesek je 500,00 dinarjev, najkrajša doba pa dve leti. Na privarčevani znesek dobimo v banki posojilo, ki pa je odvisno od dobe varčevanja. Tako dobimo po dveh letih 120 odstotkov posojila na privarčevani znesek, po treh 160 %, po štirih 200 % in po petih letih 250 %. V vseh primerih znaša obrestna mera za privarčevani znesek 2 %, za odobreno posojilo pa 4 %. Pri varčevanju z enkratnim plogom, najmanjši je 10.000,00 din, so odstotki posojila višji in znašajo: po dveh letih varčevanja 160, po treh 200, po štirih 250 in po 5 letih 300 %. Teh višin posojila so deležni občani, ki kupujejo stanovanje ali stanovanjsko hišo v okviru družbeno usmerjene stanovanjske graditve, oziroma kupujejo stanovanje ali grade hišo v okviru organizirane stanovanjske graditve. V primerih izven organizirane stanovanjske graditve, vendar pa v okviru občinskega programa stanovanjske graditve, so ti odstotki za 20 oziroma pri varčevalni dobi pet let za 30 % nižji pri mesečnem vlaganju pri enkratnih plogih pa znaša za dve leti 140 %, za tri 180, za štiri 220 in za pet let 260 %.

Doba vračanja posojila je od 9 do 25 let, odvisno od dobe varčevanja osebnega dohodka posojilojemalca in od tega ali kupuje stanovanje ali gradi hišo. Obrestna mera za posojila

je za 10 let 4 %, po desetih letih pa 6-odstotna, medtem ko se obrestuje privarčevani znesek po 2 odstotka.

POSJOILO V NEKAJ TEDNIH

Včasih se znajdemo v težavah pa rabimo stanovanjsko posojilo zelo hitro. V banki ga lahko dobimo v treh ali štirih tednih, vendar moramo pri tem izpolnjevati naslednje pogoje: predvsem moramo imeti v Ljubljanski banki vsaj šest mesecev nekaj denarja na hranilni knjižici, na deviznem, tekočem ali žiro računu, zatem pa moramo vezati dinarska sredstva za dobo 3 do 16 let. V tem primeru lahko dobimo 250 % posojila ali pa celo 320 %, če podamo banki konvertibilno valuto in hkrati vezemo dinarsko protivrednost. Doba varčevanja takega posojila je leto manj kot doba vezave sredstev, obrestna mera pa je precejšnja — kar 11 %.

Pri najemanju takega posojila se lahko zgodi, da obrok presega tretjino osebnih dohodkov. V takem primeru banka upošteva tudi kreditno sposobnost najožjih sorodnikov, ki so sopodpisniki posojilne pogodbe in lahko tudi prevzamejo delno odplačevanje posojila.

DODATNA POSOJILA

Spričo nepredvidenih podražitev v stanovanjski graditvi se je že marsikdaj kdo znašel v težavah, ker mu je zmanjkalo denarja tik pred vselitvijo. Tudi v takih primerih se najde rešitev. Ljubljanska banka pod posebnimi pogoji odobri na osnovi vloge še dodatno posojilo do največ 70.000,00 dinarjev. Dajejo pa tudi tako imenovana družinska posojila do 140.000,00 dinarjev. Toliko o tem v našem glasilu. Natančnejše informacije, nasvete in pojasnila pa lahko dobite v podružnici Ljubljanske banke za kreditiranje stanovanjskega in komunalnega gospodarstva v Šubičevi 2 v Ljubljani.

NADA RIHTAR

V Ljubljani so najdražja stanovanja

Mercator tudi med ustanovitelji tovarne sladkorja v Ormožu v ustanavljanju

Izgradnja tovarne sladkorja v Ormožu je širša družbena akcija, ki je pomembna v srednjeročnem družbenem razvoju Jugoslavije in Slovenije.

Ustanovitelji Tovarne sladkorja v ustanavljanju so kmetijske delovne organizacije, ki pridelujejo sladkorno peso, industrijske delovne organizacije — velike porabnice sladkorja in velike porabnice melase ter trgovske organizacije — velike odjemalke sladkorja. Za ustanovi-

tev in delo Tovarne sladkorja v Ormožu so zagotovljeni osnovni pogoji za proizvodnjo, surovine, energija in zadostna količina industrijskih vod.

Investicija bo po ocenah dosegla vrednost din 1.333.088.328. Sredstva bodo zagotovljena po približno enakih delih iz lastnih virov (sladkorni dinar), bančnih in blagovnih kreditov. S poskusno proizvodnjo naj bi pričeli v sezoni 1979, odplačilo anuitet pa v letu 1981, da bi bila

v začetku poslovanja zagotovljena normalna likvidnost projekta.

Tovarna bo zahtevala pri polnem izkoriščanju zmogljivosti 320.000 ton sladkorne pese (8.000 ha pridelovalnih površin) ali 40 ton pridelka po ha. Ta proizvodnja bi dala 40.000 ton sladkorja ali polovico slovenske potrošnje ter ostale stranske proizvode.

Ustanovitelji bodo združili naslednja sredstva:

	din
pridelovalci pese v SR Sloveniji	188.000.000
porabniki sladkorja in melase	141.000.000
odjemalci sladkorja	141.000.000
skupaj	470.000.000

Predvideni deleži ustanoviteljev se pri povečanem številu zmanjšajo, pri manjšem pa povečajo. SOZD Mercator je kot predvideni ustanovitelj v skupini odjemalcev.

Ustanoviteljske pravice in dolžnosti izvršujejo ustanovitelji preko konzorcija pridelovalcev sladkorne pese ter velikih porabnikov in odjemalcev sladkorja in stranskih proizvodov po ustanovitvi Poslovne skupnosti za sladkor pa preko te skupnosti.

Ustanovitelji ter nadaljnji člani uresničujejo svoje skupne interese,

sodelujejo v organizaciji pridelovanja sladkorne pese, v proizvodnji sladkorja in stranskih proizvodov ter v prometu z istimi in samoupravno združujejo sredstva za opravljanje poslovnega pomena v Poslovni skupnosti za sladkor Slovenije.

Tretji zbor podpisnikov samoupravnega sporazuma o konzorciju

za ustanovitev Tovarne sladkorja v Ormožu in njeno izgradnjo ter prva skupščina ustanoviteljev tovarne v ustanavljanju in poslovne skupnosti za sladkor je bil 17. marca v Mariboru. Na sestanku so bili podpisani samoupravni sporazumi.

V Mercatorju smo na razširjenem kolegiju, 22. februarja, sprejeli sklep, da pristopamo k ustanovitvi

Tovarne sladkorja in poslovne skupnosti za sladkor kot enoten član, ki bo zastopal vse temeljne oziroma delovne organizacije v okviru SOZD Mercator, ki so odjemalci ali pa porabniki sladkorja in melase. Samoupravni sporazum je podpisal generalni direktor SOZD Mercator tovariš Miran Goslar.

N. L.

DOPIŠNIKI POROČAJI

Marija Kahne — TOZD Golovec

Aktivni mladi Litijani

Aktiv mladih smo v bivši TOZD Litija ustanovili v letu 1973. Vanj se je vključilo blizu 40 mladincev. Že na prvih srečanjih so se dogovorili o delu in nalogah, ki naj bi jih mladina opravljala. V njihovem načrtu dela so si zadali naslednje akcije: izobraževanje, vključevanje v razprave na sestankih družbenopolitičnih organizacij, samoupravnih organov in zborih delovnih ljudi, urejanje okolja prodajaln, udejstvovanje na področju športa, kulture in zabave.

Pri uresničevanju teh načrtov sta jih ovirala prostor, kjer bi se sestajali in pa čas, saj vemo, da so bili v aktiv vključeni pretežno učenci, ki so le pol leta v temeljni organizaciji združenega dela.

Kljub tem težavam delo aktiva vseeno napreduje. V lanskem letu so se mladi aktivno vključevali v razprave osnutka zakona o združenem

delu in analize samoupravnih razmer, skrbno so urejali zelenice okoli prodajaln, organizirali pa so tudi krajši izlet.

Z aktivnostjo nadaljujejo tudi letos, saj se zavedajo, da ne morejo stati ob strani tako pomembnim stvarim kot so urejanje določil zakona o združenem delu in sprejemanje samoupravnih sporazumov in drugih aktov.

Stevo Došenovič — TOZD Hladilnica

Obisk študentov v Hladilnici

Skupina študentov fakultete za naravoslovje in tehnologijo — oddelek živilske tehnologije, je marca obiskala TOZD Hladilnico skupaj s svojim profesorjem in asistentom. Ogledali so si pakirnico, celice za globoko zmrzovanje, največ časa pa so posvetili ogledu strojnice. Tako so lahko vsaj nekoliko

primerjali svoje teoretično znanje s prakso, saj so se seznanili z načinom zmrzovanja in hlajenja mesa, zelenjave in sadja pa tudi z delovnimi pogoji v hladilnicah.

Zahteven delovni program

Letna skupščina osnovne organizacije sindikata TOZD Hladilnica je za nami. Udeležili smo se je vsi zaposleni, na njej pa smo ocenili delo v preteklem letu in sprejeli delovni načrt za tekoče leto.

O delu sindikalne organizacije v lanskem letu je prebrala poročilo tovarišica Hermina Soko — članica izvršnega odbora sindikalne organizacije. Poročala je o uspešno opravljenih akcijah, kot so: izvajanje stabilizacijskega programa, solidarnostne akcije za Posočje, razpravah osnutka zakona o združenem delu, športni rekreaciji, preventivnem zdravljenju delavcev pa tudi o težavah, ki so nas spremljale. Razprava na oceno preteklega dela je bila živahna in v njej smo opozorili predvsem na večjo delovno disci-

plino in odgovornost do dela vsakega posameznika.

V delovnem načrtu za leto 1977 je sindikalna organizacija izhajala iz mesta in vloge, ki jih določata ustava in zakon o združenem delu kot družbenopolitični organizaciji delavskega razreda. V tekočem letu se bo sindikalna organizacija morala angažirati predvsem pri izvajanju določil zakona o združenem delu, nagrajevanju po rezultatih dela in na področju življenjskih in delovnih razmer. Zaradi specifičnih delovnih pogojev v Hladilnici pa se bo sindikat še posebej zavzemal za varstvo pri delu in preventivno zdravljenje delavcev.

Izvršilni odbor osnovne organizacije sindikata, ki ga sestavljajo Filip Jarc, Hrmina Soko, Jože Sernčič, Ivan Osenjak, Anton Jančigaj, čaka letos veliko dela. Da pa bomo začrtane naloge uresničevali bomo morali sodelovati vsi delavci. Za uspešno in dobro delo je potrebno veliko dobre volje, spremljanje problematike in političnega posluha posameznika. Vsak zaposleni se mora zavedati, da napredek in dobri

Pogled iz okna DP Emba na lep prazen prostor ob Slovenčevi cesti, kjer bodo nekega dne začeli kopati temelje za prepotrebna skladišča in druge poslovne prostore Mercatorjevih organizacij združenega dela

poslovni rezultati v našem samoupravem sistemu zavise od nas samih. Zato je dolžnost sindikalne organizacije, da usposodi vsakega posameznika za naloge in težave, ki so pred nami. Pri tem je potrebno predvsem zbuditi čut solidarnosti, uresničiti humane medsebojne odnose, ker nič ne nastane samo od sebe. Edini ustvarjalec vrednosti je človek sam.

Alojz Vavtar — TOZD Ribnica

Letošnji osmi marec nekoliko drugače

Letos mineva 40 let od ustanovitve komunistične aprtije Slovenije, ko so na Čebinah slovenski komunisti sprejeli pomembne sklepe za svoj nadaljnji razvoj in delovanje, ki se je uresničilo v letih med NOB.

Minilo bo tudi 40 let, odkar je na čelo komunistične partije Jugoslavije prišel tovariš Tito, ki letos praznuje svoj 85. rojstni dan, zato je prav, da te jubileje opredelimo kot praznovanje celotnega slovenskega ljudstva.

V duhu teh praznovanj smo v naši TOZD proslavili tudi letošnji mednarodni praznik žene. S krajšim kulturnim programom učencev osnovne šole in ribniškega pevskega zbora smo obeležili vse pomembne obletnice. Dan žena smo tako proslavili skupaj z drugimi jubileji, z uresničevanjem ustave, zakona o združenem delu pa bomo prispevali pomemben delež družbenopolitičnemu deležu in položaju žene.

Marija Šuklje — TOZD Metlika

Nekaj ocen iz delovanja delegacij v TOZD Metlika

Delegati v naši TOZD se čestokrat sami sprašujejo, ali so kos nalogam in delu v teh bogatih raznovrstnih dejavnostih. Da bi našli odgovor smo pri analiziranju našega delovanja v preteklem letu povprašali predsednika osnovne organizacije sindikata tovariša Antona Ambrožiča, ki je ravno sestavljal oceno dela osnovne organizacije sindikata v letu 1976 in delovni program za leto 1977. Menil je: »Mislim, da moramo biti v odnosu do dela strokovno ter družbenopolitično aktivni kot delegati, ki so sestavni del samoupravljanja. Kot delegati moramo prenašati mnenja sredine, ki nas je delegirala, in obenem obveščanja — baza — delegat — baza in si ne smemo dovoliti, da bi se to kolo obveščanja ustavilo. Moralo biti samokritični in priznati, da so nam nekateri delegati, predvsem v SIS, povsem odpovedali.

Do dela v SIS bi morali biti bolj pozorni, kajti zavedati se moramo,

da je tam del naših sredstev. Pri tem se naslanjamo na ugotovitev, da moramo še nadalje posvečati več pozornosti družbenopolitičnemu izobraževanju delavcev, pri tem pa upoštevati predvsem voljo kandidatov do dela na tem področju. Opozoriti moramo na dejstvo, da smo majhen kolektiv in da je družbenopolitično in gospodarsko delovanje po forumih in delegacijah razdeljeno na vse nas in se temu ne moremo izogniti. Zato pričakujemo zainteresiranost slehernega člana našega kolektiva do dela in izobraževanja, kar bo občutno pripomoglo, da bo delegatski sistem pravilno zaživel in deloval.«

Kljub tej kritični oceni pa je tovariš Ambrožič postavil na prvo mesto dobro in kvalitetno opravljeno delo slehernega zaposlenega v TOZD na svojem delovnem mestu. Vsak mora prispevati svoj delež k povečanju storilnosti ob upoštevanju etičnih vrednot trgovskega delavca in odstranjevanju razne pomanjkljivosti.

S podobnimi vprašanji smo se napotili še k predsedniku delavskega sveta TOZD, tovarišu Leopoldu Švajgerju, poslovodji poslovalnice številka 1 — Živila, ki nam je o delu delegacij dejal tole: »Potrebno bo storiti še marsikaj, da bo delo delegacij takšno, kot je določeno z ustavo, zakonom o združenem delu, statuti in drugimi samoupravnimi akti. Menim, da se kljub začetnim slabostim kaže pripravljenost ljudi za sodelovanje, sporazumevanje, dogovarjanje in odločanje.« Misli, da je delegacijo, ki se udeležuje sej občinske skupščine, še najbolj zaživila. Sestaja se skoraj redno, kar je razvidno iz zapisnikov, in pregleda gradivo skupaj s strokovnim kolegijem TOZD. Seje se udeleži tisti delegat, ki je najbolj seznanjen oziroma, ki najbolje pozna temo na dnevnem redu. Meni, da je največja pomanjkljivost delegatskega sistema v povratnem informiranju zaradi časovne stiske, in da so delegati dovolj obveščeni ker iz gradiva dovolj zvedo za odločanje, v kolikor to gradivo ni preobširno, preveč podrobno, nestrokovno sestavljeno, skratka nedostopno in ga delegat ni zmožen dojeti in sprejeti. Z ozirom na to, da delegat glede na svojo stroko oziroma poklic določenega področja iz gradiva ne more strokovno predelati, meni, da bi bilo bolje, ko bi v bodoče gradivo zajemalo le jedro oziroma bistvo zadeve, v katerem bi bili nakazani le problemi, ki jih sestavljajci, predlagatelji, torej strokovnjaki v svojem poklicu sami niso mogli razvozljati in bi to prepuščali delegatskemu sistemu. Velikokrat je v gradivih preveč številnih in premalo konkretnih analiz in primerjav iz katerih bi delovni človek veliko več zvedel in bil zadovoljen, ker bi pravilno razumel snov. Ovira za delo delegacij so tudi kratki časovni roki za razpravo med sejami ter za temeljito pripravo stališč in mnenj, ki naj bi izhajali iz baze — od delovnih ljudi. O tem smo že veliko govorili, vendar je žal tako, da je čas tisti, ki nas priganja hitreje, kakor bi želeli in ki mu nikdar nismo kos.

Nekoč smo v maju delavci Mercatorja tako družno hodili na izlete. Posnetek je izpred 2 let. Morda pa ne bi bilo težko to ponoviti?

To je le nekaj odgovorov na vprašanja tovarišev Ambrožiča in Švajgerja, ki osvetljujejo uspehe in težave delovanja delegatov v naši TOZD in s katerimi se srečujejo po vsej verjetnosti tudi druge TOZD. Težave bo potrebno prebroditi in trdneje pristopiti k uresničevanju izvajanja zakona o združenem delu.

Ivan Orlač — DO Panonija

Z občnega zbora SD Mercator Panonija Ptuj

Da bi si delavec ohranil zdravje in delovno sposobnost, mu je potrebno, da svoj prosti čas koristi v takem okolju, kjer se lahko duševno in telesno sprosti. V ta namen se organizirajo pri osnovnih organizacijah sindikata, komisije za šport in rekreacijo, ki naj skrbijo za organizacijo raznih športnih panog v katerih se delavci svobodno po zainteresira-

nosti in zvrsti športne panoge združujejo.

V ta namen je bila v DO Panonija Ptuj pred tremi leti ustanovljena strelška družina, v kateri je danes vključenih 48 članov od teh 6 žensk, trije člani sestavljajo sekcijo stelcev na glinaste golobe.

Člani SD so na rednem letnem občnem zboru ugotovili, da je bilo delo SD zelo aktivno, saj so doseženi rezultati zelo pohvalni.

Člani so sodelovali na vseh tekmovanjih, ki so bila organizirana v okviru občine Ptuj. Največji uspeh je bil dosežen 28. 11. 1976 na tekmovanju z zračno puško v počastitev dneva republike, kjer je ekipa Panonije dosegla drugo mesto od 28 sodelujočih ekip.

Še vidnejše rezultate je dosegel Janko Rižnar, član sekcije strelcev na glinaste golobe, ki je tekmoval na državnih in mednarodnih tekmovanjih, ter dosegel izredne rezultate, saj je v večini primerih zasedel prvo ali drugo mesto.

Na primer 18. aprila na velikem tekmovanju v Novem Sadu za sestavo ekipe za olimpijske igre v Montrealu drugo mesto.

Dobrodošli v Ptuj

Fotolik je založil novo razglednico Ptuj!

4. julija na republiškem tekmovanju v Kopru dosegel prvo mesto v A kategoriji.

24. oktobra v Novem Sadu na tekmovanju za 30-letnico zmage nad fašizmom dosegel prvo mesto v A kategoriji.

To je del rezultatov, ki so jih strelci Panonije dosegli na 36 raznih tekmovanjih.

Člani so na občnem zboru razpravljali o programu za leto 1977.

da bi se športno strelstvo aktiviralo po vseh TOZD Mercatorja ter, da bi se program SD Mercator Panonije popestril, predlagamo: Komisiji za šport in rekreacijo pri Mercatorju Ljubljana naslednje:

Za 1. maj praznik dela bi se naj organiziralo tradicionalno strelsko tekmovanje z zračno puško za pokal Mercatorja.

Pokal bi naj bil prehodnega značaja. Strelci, ki ga trikrat za povrstjo osvojijo jim ostane v trajno last.

Organizator tekmovanje za leto 1977 bi bil Mercator Ljubljana. V nadaljnjih letih bi organizirale tekmovanje tiste DO, katere bi osvojile na prejšnjem tekmovanju pokal.

Ekipe strelcev bi sestavljale 5 strelcev lahko mešani sestav, streljalo bi se 5 poskusnih plus 4 x 5 strelcev za oceno.

DO, ki združujejo več TOZD bi izvedle izbirno tekmovanje, ter sodelovale z ekipo na nivoju DO. Za organiziranje tekmovanj, bi bile zadolžene komisije za šport in rekreacijo pri osnovni organizaciji sindikata DO.

Mercatorjev mozaik ■ Mercatorjev mozaik ■ Mercatorjev mozaik

V dogovoru z nekaterimi proizvajalci, s katerimi imamo sklenjene poslovne sporazume za skupno sodelovanje na področju ekonomske propagande, pripravimo tudi izložbe z njihovimi proizvodi. Žal imamo teh možnosti izredno malo, saj lahko na prste preštejemo klasične izložbe. Na sliki: takole smo v prodajalni v Puharjevi ulici v Ljubljani predstavili Slovinovo novost, svetli rum Havana Club.

MESEC APRIL JE ČAS SEJMOV — Komaj smo pospravili razstavnih prostor na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani, že se je odprl potrošniški sejem v Gornji Radgoni in v Kranju. Ob koncu meseca pa nas čaka še spomladanski sejem v Zagrebu. Na vseh sejmiših kajpak sodeluje Mercator.

NOVA SAMOPOSTREŽNA PRODAJALNA TOZD Grmada pri Ruskem carju v Ljubljani bo odprta še pred prvomajskimi prazniki. Vsa gradbena dela so nared in zdaj opremljajo notranjost. V naslednji številki bomo novo prodajalno predstavili v sliki in besedi.

NEDALEČ OD GORNJE RADGONE je vasica Zbigovci. Tam so vaščani pred dvema letoma s prostovoljnimi delom in ob pomoči gasilcev uredili prodajni prostor za trgovino, ki jo zdaj upravlja TOZD Sloga. To je za vaščane velika pridobitev, zadovoljni pa so tudi z Jožico, ki poskrbi za vsako malenkost.

ZA NOVO BLAGOVNO HIŠO V RADENCIH v TOZD Sloga že pripravljajo ustrezno dokumentacijo. Tako naj bi bila trgovska hiša, ki jo načrtujejo v tem letoviškem kraju že nekaj let, najkasneje v letu 1980 odprta.

V mesecu marcu smo za poslovodje živilskih prodajal iz TOZD Preskrba Tržič pripravili obisk v Kolinski v Slovinu. V Kolinski so si ogledali del proizvodnje na Šmartinski cesti, pri Slovinu pa so jim pokazali polnilnico brezalkoholnih pijač ter vinske kleti. Na sliki: spominski posnetek pred polnilnico brezalkoholnih pijač v Slovenčevi ulici v Ljubljani.

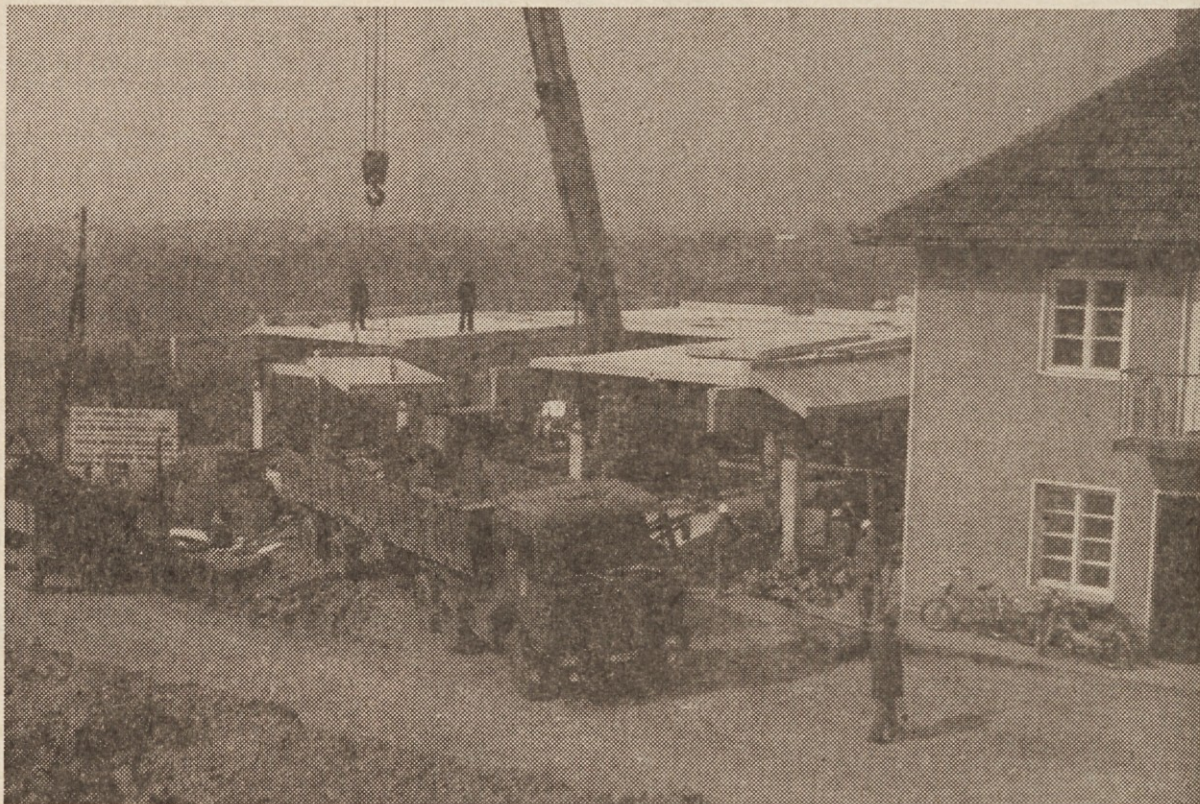
Že julija nova trgovina na Kapeli

Že v začetku meseca julija, tako načrtujejo v TOZD SLOGA, bodo prebivalci Kapele in sosednjih zaselkov dobili moderno samopostrežno trgovino z bifejem. Ponudila bo pestro izbiro živil, galanterijskih izdelkov, tekstila in tehničnega blaga. Ob prodajalni bo tudi bife.

Objekt bo zgrajen iz združenih sredstev Mercatorja in ob pomoči kreditov Ljubljanske banke. Predračunska vrednost investicije brez opreme znaša 3.700.000 dinarjev, z opremo pa blizu 5.000.000 dinarjev. Projekte za gradnjo je izdelala naša TOZD Investa.

Skupna površina novogradnje znaša 420 kvadratnih metrov, od tega odpade na prodajno površino 120 kvadratnih metrov, 50 kvadratnih metrov na bife, razliko pa predstavljajo skladišča in pomožni prostori.

Doslej so končana že vsa grad-

Ob tej fotografiji že lahko dobimo predstavo o trgovini na Kapeli. Posnetek je bil napravljen v času, ko so montirali streho.

bena dela in tudi vse instalacije. V kratkem bodo objekt tudi zaprli in za tem so na vrsti notranja dela.

Delavci TOZD Sloga predvidevajo otvoritev nove trgovine v za-

četku julija. S tem objektom bo Kapela, ki je znano letoviško središče, pa tudi okolica, dobila prepotrben, sodobno urejen nakupovalni center. Naj ob koncu omenim tudi

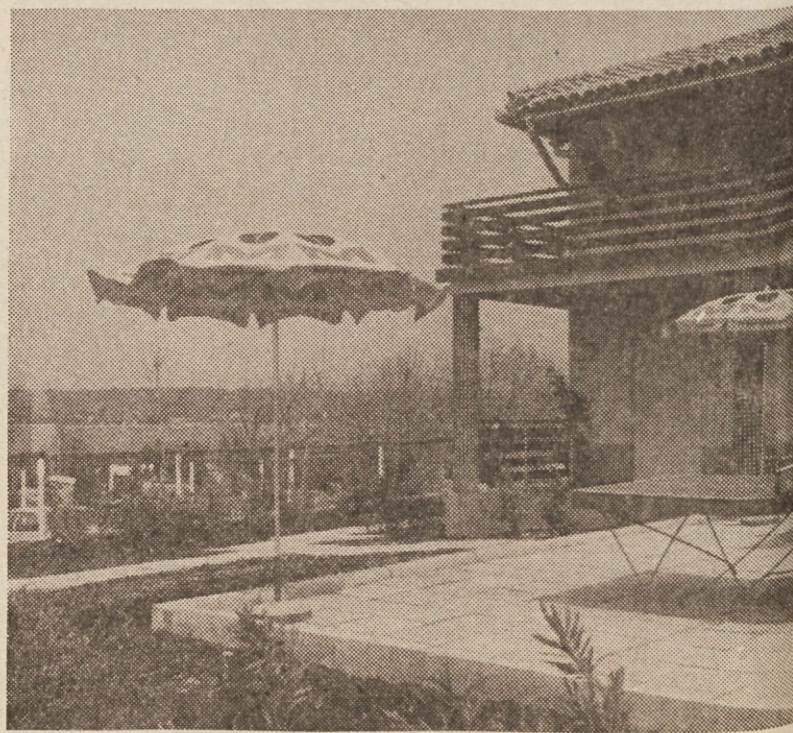
to, da so bili krajanji in okoličani vezani na staro, klasično prodajalno, ki je z vsemi skladišči in pomožnimi prostori merila le borih 70 kvadratnih metrov.

MILE BITENC

Počitniški dom v Dajli nas pričakuje

V tem mesecu se že odločamo, kdaj in kje bomo preživeli dopust. Večina se bo v poletnih mesecih odpravila na morje, da si odpočije in nabere novih moči. Številni naši delavci in njihove družine bodo počitnikovali v domovih, sobah in camp prikolicah, ki jih imajo naše temeljne organizacije združenega dela raztresene po jadranski obali. Za takšna letovanja je vedno precej zanimanja, ker so razmeroma poceni, žal pa so zmogljivosti, predvsem v času sezone, premajhne.

Največje kapacitete ima naš počitniški dom v Dajli, ki bo že tretje leto sprejemal goste. V lanskem letu smo zabeležili 579 nočnin, in sicer so v njem letovali delavci in člani njihovih družin iz temeljnih organizacij združenega dela, ki so združile sredstva za izgradnjo. To so TOZD Grosist, Rožnik, Polje, Litija, Logatec, Jelka Gornji grad, Veleblagovnica Beograd, Investa in Grmada. Nekatere med njimi so se ob koncu lanskega leta reorganizirale, zato moramo do sredine marca, kot so se dogovorili na 1. redni seji 18. februarja, urediti vprašanja lastništva

Ta mesec se odločamo, kje bomo letovali

BRANKI HRIBAR V SPOMIN

V nemi bolečini smo prejeli vest o smrti naše učenke Branke Hribar.

Dobro se je še spominjamo, ko je prvič nastopila delo v prodajalni Sava v Litiji v avgustu 1973. leta in septembra odšla v šolo za nekaj mesecev. Že ob samem sprejemu je imela težave, ker jo je spremljala zahrbtna bolezen. Vendar bila je vztrajna, potrpežljiva, želela je priti do poklica ter tako pomagati domačim in družbi.

Toda bolezen je bila neizprosna. Med praktičnim delom pa tudi med teoretičnim je morala zapuščati sodelavke in sošolke ter odhajati v bolnišnico po pomoč.

Letos je bil pred njo le še zaključni izpit, vendar je bila bolezen vztrajnejša in iztrgala jo je iz naše sredine ravno pred ciljem po katerem je tako hrepenela.

Ostala je praznina, v naših srcih pa bo ostal lep spomin nanjo.

MARIJA KAHNE

po novem in dopolniti članstvo v koordinacijskem odboru.

ZVIŠANE CENE

Zaključni račun lanskega leta nam je pokazal manjšo izgubo, ki je nastala zaradi podražitev storitev in hrane, zato bomo morali letos cene penziona dvigniti. Člani koordinacijskega odbora so se po daljši razpravi dogovorili, naj bi veljal celodnevni obrok hrane v sezoni 70 dinarjev, soba s štirimi ležišči 15 din, s tremi 20 din in dvoposteljno 25 din, izven sezone pa bomo morali odšteti za celodnevni obrok 60 din, za štiri-posteljno sobo 10.00 din, za troposteljno 15 din in dvoposteljno 20 din. Čas sezone se bo štel od 1. julija do 20. avgusta. Za otroke do 8. leta, izjemoma tudi do 10. leta, bo cena obroka 50-odstotna. Novost bo tudi ta, da bodo pripravljali na željo staršev mlečno hrano za majhne otroke. Cene posameznih obrokov bomo določili pozneje na predlog kuharice, prav tako cene v bifeju. Zunanji gosti in sorodniki bodo plačali dnevni obrok 30,00 din dražje.

MOŽNOSTI LETOVANJA UPOKOJENCEV

Začetek sezone bomo določili po prejemu prijavnice, s katerimi bomo zaključili 15. aprila, dom pa mora biti v tem času vsaj 50-odstotno zaseden. Možnost letovanja v domu imajo poleg aktivnih delavcev temeljnih organizacij tudi naši upokojenci, ki naj bi se odločali za preživljanje dopusta pred in po sezoni.

Nujno združevati sredstva za vzdrževanje počitniškega doma v Dajli

Prijave za letovanje sprejemajo izvršni odbori osnovnih organizacij sindikata in jih naprej posredujejo tovarišici Veri Babšek, Gorupova 5. Ob prijavi morate plačati 100,00 din akontacije na osebo. Izmene se bodo menjavale vsakih deset dni.

Člani koordinacijskega odbora so se tudi dogovorili, da je treba pričeti združevati sredstva za redno vzdrževanje doma. Vsaka TOZD — lastnica doma, naj bi letno prispevala 1.000,00 din po postelji in bi na ta način zbrali 70.000,00 din.

Toliko smo zapisali o domu v Dajli. O vseh novih predlogih koordinacijskega odbora so te dni razpravljale sindikalne organizacije TOZD lastnic, o njihovih morebitnih drugačnih sklepih pa bomo poročali v naslednji številki glasila.

USPEH NA SEJMU ALPE-ADRIA

V času od 29. marca pa do 3. aprila je bil na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani šestnajsti mednarodni sejem Alpe-Adria. Na njem je sodelovalo kar 480 podjetij iz 13 držav.

Sejem je bil živahnejši kot prejšnja leta, saj je pritegnil veliko razstavljalcev in tudi obiskovalcev. Zanimivosti sejma na Gospodar-

skem razstavišču pa so bile vsekakor demonstracije orodij in naprav ter degustacije jedil in pijač.

Na letošnjem sejmu je spet sodeloval Mercator. Tokrat smo na skupnem razstavnem prostoru prvič predstavili našo širšo dejavnost. Tako je že z osnovnimi elementi našega razstavnega prostora, s sistemom Abstracta, pokazala del

Lepo urejen je bil sosednji razstavni prostor. Naša nova DO Slovenija sadje se je tokrat prvič predstavila pod firmo Mercator

svojega programa Investa. Emba je na razstavi dala poudarek kavi Orient in čajem Butterfly, hkrati pa predstavila nov sadni čaj. Prvič smo na razstavi prikazali dejavnost Tovarne mesnih izdelkov in vključili tudi nove delovne organizacije, ki so se medtem na referendumu odločile za vključitev v SOZD Mercator. To so Sadje-zelenjava, Contal in Agrokombinat iz Krškega. Omeniti pa

velja tudi našo maloprodajo, ki se je predstavila z nekaterimi izdelki, ki jih na prodajnih policah najdemo z zaščitnim znakom Mercator. In končno ne smemo tudi mimo dejavnosti naše zunanje trgovine. Radenska, ki jo izvažajo v Italijo pod imenom Tre cuori (Tri srca), pa pivo, pripravljeno za avstrijsko in italijansko tržišče, so tudi našli prostor na naših razstavnih policah.

Pogled na celotni razstavni prostor na sejmu Alpe-Adria. Posnetek smo napravili tik pred otvoritvijo, ko pred njim še ni bilo radovednih obiskovalcev

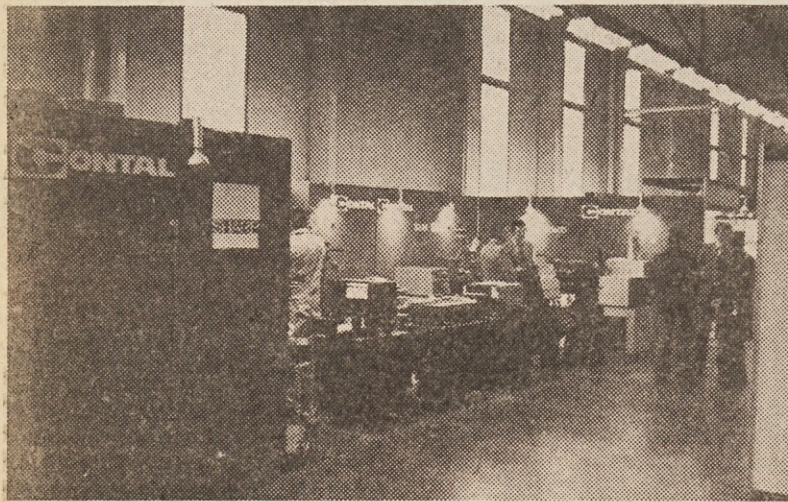
Lepo urejen razstavni prostor je med številnimi obiskovalci vzbujal izredno veliko zanimanja. Že po svojem drugačnem načinu razstave je od drugih razstavnih prostorov precej odstopal. Razen tega pa so obiskovalce vabile tudi dobro pripravljene demonstracije in degustacije, ki so bile pri nas brezplačne. Tako smo postregli z ekspres kavo in čaji Butterfly, v Contalovi mikrovalovni pečici pa smo ogrevali hrenovke iz konjskega mesa.

Poudariti je treba, da smo v pripravo sejma in izvedbo degustacij vložili veliko truda in dela. Sejem je tako zelo uspel in Mercator je napravil vtis urejene, dobro organizirane organizacije združenega dela z med seboj povezanimi dejavnostmi od kmetijske proizvodnje pa vse do

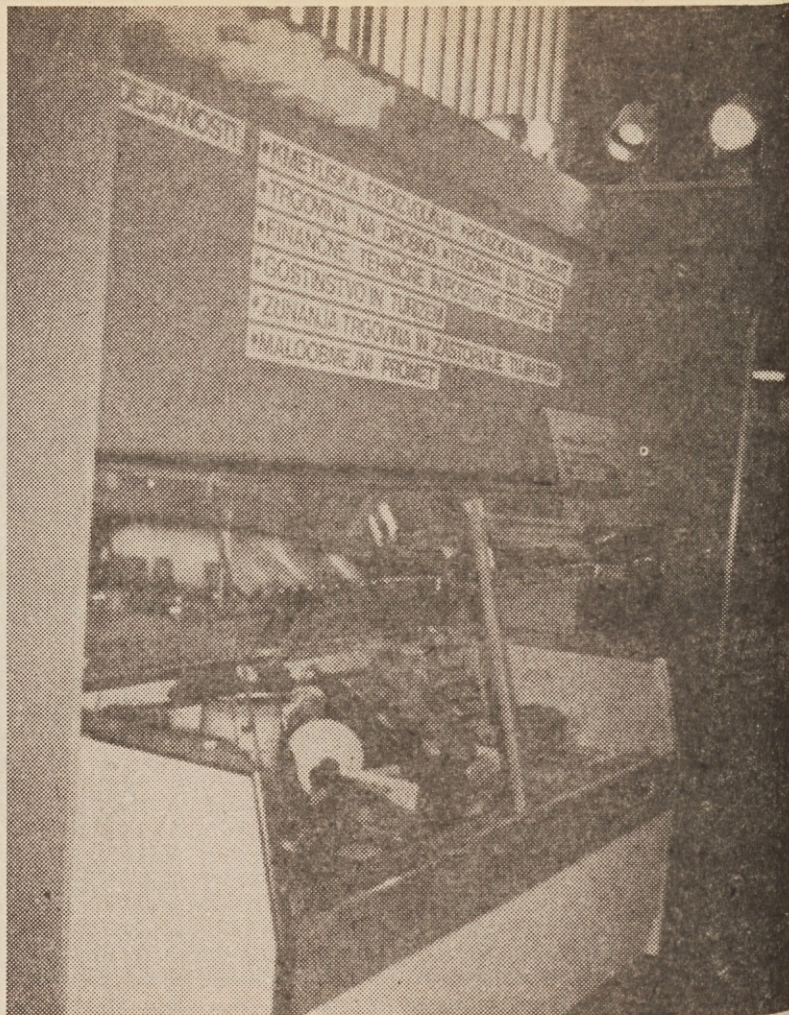
maloprodaje. In vse to je plod dobrega sodelovanja med vsemi temeljnimi organizacijami in delovnimi organizacijami, ki so združene v SOZD Mercator. To, dobro opravljeno delo, ta velika preizkušnja, ki je odlično uspela, je zagotovilo, da bomo na takšnih in podobnih sejmskih prireditvah, ko predstavljamo celotno firmo Mercator, še uspešno sodelovali.

Poudariti je tudi treba, da je prav oddelek ekonomske propagande opravil veliko in uspešno delo. Ne smemo pa pozabiti na prizadevnost delavk iz Tovarne mesnih izdelkov in delavca iz Contala, ki so ob demonstracijah in degustacijah s svojimi strokovnimi nasveti postregli številnim obiskovalcem.

CE

Contal se je predstavil še posebej. Na sliki: biro tehnična oprema in mikrovalovne pečice

Posebej smo predstavili mesne izdelke TMI. Veliko zanimanja je bilo za izdelke iz konjskega mesa, zato smo na degustacijah tudi ponudili hrenovke iz konjetine

SPOZNAVAJMO NAŠE DOBAVITELJE

Skrivnost, ki ni več skrivnost

Sladkorni trst, namenjen za izdelavo rumove melase, lahko na Kubi skrbno izbirajo, saj je Kuba največji pridelovalec sladkornega trsta na svetu

Izmed tisočerih svetovnih skrivnosti, ki še vedno čakajo na odkritje, bo ena prav gotovo večno ostala neznana. Odgovor na vprašanje, kdo in kdaj je prvi popil požirek vina.

V grobnici faraona Ftahotepa, ki je živel v Memfisu pred več kot 4.000 let pred našim štetjem, so našli sliko, ki ponazarja nekakšno trgatav in tudi spravljanje te najzlahnejše tekočine.

Za najbolj znane žgane pijače, ki jih lahko dobimo po vsem svetu, to so whisky, brandy (vinjak), gin, vodka in rum, pa nam neumorni zgodovinarji lahko postrežejo z bolj natančnimi podatki o njihovem rojstvu.

Rum, pijača za močne, pijača za mornarje, kot jo mnogi radi še danes imenujejo, saj je ostala njihova glavna pijača, ima svoje začetke v Novem svetu, na zahodni obali Atlantskega oceana.

Rum ima romantično zgodovino.

Proizvodnja ruma se začne na poljih sladkornega trsta. Ne mislite da ves sladkorni trst služi za proizvodnjo dobrega ruma

V Evropo so ga res prinesli mornarji, ki so pluli po tedaj nevarnih karibskih vodah, z legalnimi in še večkrat ilegalnimi nalogami, bodisi da so služili v mornaricah svoje dežele, ali pa pod lobanjo in prekrizanim kostema, znamenju piratskih kapitanov.

Stoletja sta se dva otoka Vzhodne Indije, tako so prvi raziskovalci imenovali Antilsko otočje, borili za primat v proizvodnji ruma. To sta bila Kuba, ki e svoj rum dobavljala deželam pod španskim vplivom in Jamajka, ki je bila glavni dobavitelj britanskemu imperiju.

V drugi polovici 19. stoletja si je Kuba zastavila nalogo, da sestavi nov recept za destilacijo ruma, ki bi se lahko še bolj enakovredno kosal z najfinejšimi žganimi pijačami, ki so jih destilirali in donegovali v Evropi. Stotine kubanskih tovarn sladkorja je postavilo lastne destilacije, vsaka od njih je praktično postala razisko-

valni center. Zgodovinsko dokumentacijo o teh poskusih lahko najdemo v številnih starih kubanskih knjigah. S tem problemom so se tudi bavili tehniki in kemiki po vsem svetu. Kot rezultat dolgoletnih naporov je sloviti španski kemik Jose Luis Casaseca iznašel formulo, ki je bila v osnovi zelo preprosta in ni zahtevala kakšnih posebnih kemikalij ali izrednih proizvodnih postopkov. Kar največ pozornosti je treba posvetiti vsaki produkcijski podrobnosti — temperaturi, zraku, svetlobi, vrsti in kvaliteti vode za sodčke, trajanju dobe staranja, filtriranju in pravilni mešanici osnovnih melas.

V Evropi tako pozornost posvečajo enologi in kletarji najboljšim sortam vina. Tako je bila leta 1862 ustanovljena prva kubanska destilacija, ki so jo postavili po tej metodi — edinstveni na svetu. Havana Club je rezultat vseh teh prvih izkušenj in

Slovita Bobodilla, bronasta vetrokazna figura, gleda na Havano iz visokega grajskega stolpa na etiketah jamči za pristnost in kvaliteto kubanskega ruma

ga izdelujejo še danes po natanko istem receptu.

Industrija ruma je danes na Kubi na petem mestu: za sladkorjem, nikljem, kavo in tobakom.

Slovin je tako poleg proizvodov, ki so nosilci njegovega alkoholnega

in brezalkoholnega programa, to so vse vrste vina, od namiznih do visokokvalitetnih vin oziroma vin s predikatom, domačih umetnih in naravnih žganih pijač, vsem dobro znanih brezalkoholnih pijač Cockte, Jupija, Coca Cole, Schweppesa, sadnih sokov Frupi, dopolnil z po vsemu svetu znanimi proizvodi Martinijem, Vodka Wyborowo in sedaj rumom Havana Club.

Svetlim rumom, Havana Club, ki so ga pri Slovinu pred nedavnim uvrstili v svoj proizvodni in prodajni program, lahko danes ta nekaj tisoč članski kolektiv ponudi resnično kvaliteten in širok izbor pijač iz svoje bogate proizvodnje, primerne za vsak okus.

Havana Club prodajajo že v Kanadi, Skandinaviji in v večini južnoameriških dežel. Za Veliko Britanijo, kamor ga izvažajo v velikih količinah bo na naše jugoslovansko tržišče prišlo mimo kubanskega sladkorja tudi okoli 300 tisoč litrov te žlahtne pijače

SPOZNAVAJMO NAŠE DOBAVITELJE

»SARDINA« POSTIRA

PODUZEČE ZA PRERADU RIBE

PREDSTAVLJA

V sedemdesetih letih obstoja in dela je »Sardina« iz Postire ves čas skrbel, da svoje potrošnike preseneti z novimi in kakovostnimi proizvodi. Iz svojega širokega proizvodnega programa vam tokrat ponuja svoje nove, tudi za ribjo industrijo, posebne proizvode.

To so »oslič a'la bakalar«, »oslič odresci«, »skuša na lovački« in »lignje« »Sardina« priporoča, da poskusite te proizvode in prav gotovo boste zadovoljni.

V Embi so »za«

DOSLEJ MERCATORJEV TOZD, PO USPELEM REFERENDUMU PA BODO KOT ENOVITA DELOVNA ORGANIZACIJA V SOZD MERCATOR

Zaposleni v bežigraski delovni organizaciji Emba, doslej TOZD Mercator, so med prvimi, ne samo v občini, ampak v državni nasploh, stopili po poti uresničevanja določil zakona o združenem delu. 29. marca so se delavci na referendumu z veliko večino — 91 odstotkov — odločili za organiziranje enovite delovne organizacije. Kar 93 zaposlenih je glasovalo za samoupravni sporazum o združevanju delavcev v delovno organizacijo Mercator — Emba, 89 odstotkov se jih je opredelilo za novi status delovne organizacije, 94 odstotkov zaposlenih pa je nato

glasovalo še za samoupravni sporazum o združitvi in v sestavljeno organizacijo združenega dela Mercator.

S tem so postali del velike Mercatorjeve družine, ki ima v 11 enovitih delovnih organizacijah in osmih delovnih organizacijah s TOZD okrog 10.000 zaposlenih. Njihova povezava v to veleorganizacijo je še pomembnejša, saj gre za povezavo industrije, kar je Emba po svojem poslovnem predmetu, in trgovine, torej za povezavo, ki jo doslej marsikje pogrešamo. S tem pa urejajo odnos delitve skupnega prihodka in najbolj neposredno uresničujejo določila zakona o združenem delu.

V Embi so se na pomembni referendum dobro pripravili, saj je večina zaposlenih aktivno sodelovala pri obravnavi osnutka zakona o

združenem delu, nato so zavzeto spremljali proces njegovega sprejemanja in se tvorno vključili tudi v pripravo aktov, ki so jih na referendumu sprejeli. Kot zanimivost velja omeniti, da je samoupravni sporazum o združitvi dela delavcev v delovno organizacijo Mercator Emba zapisan v ženski obliki, torej uporablja termin »delavka«, saj je

med 90 zaposlenimi okrog tri četrtine žensk. Tudi to je novost, ki jo kaže posnemati. Dobri rezultati na referendumu pa kažejo visoko stopnjo zavesti vseh zaposlenih v delovni organizaciji in postavljajo temelje za nadaljnjo krepitev samoupravnih odnosov in za doseganje še boljših gospodarskih rezultatov.

Novo iz Embe

V zadnjem času nas Emba vse pogosteje preseneča z novostmi iz lastne proizvodnje. Tako smo na minulem sejmu Alpe-Adria prvič predstavili sadni čaj. Med obiskovalci je bilo zanj veliko zanimanja, saj predstavlja novost tudi na našem tržišču. No, v Embi zagotavljajo da bo v kratkem že v prodaji.

In kakšne sestavine vsebuje Embin sadni čaj? Odličen okus mu daje mešanica šipka, jabolk in hrušk.

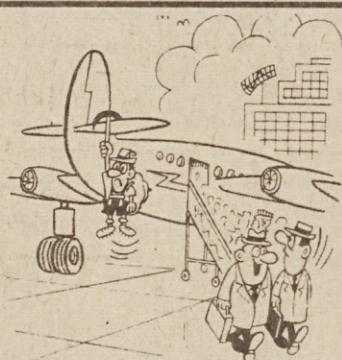
In morda ne bo odveč še recept za pripravo sadnega čaja, ki je primeren kot topel ali hladen napitek. Žlico sadnega čaja stresemo v četrt litra hladne vode, pokrijemo in pustimo vreti dve minuti.

MILE BITENC

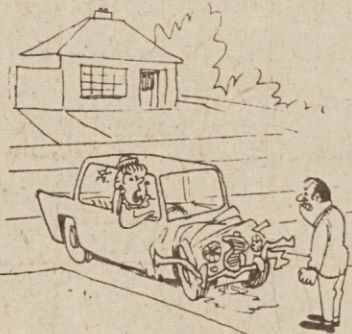
Izid žrebanja nagradne križanke »Radenska«

Za križanko »Radenska« smo prejeli 240 rešitev. Med pravnimi je žreb izbral naslednje:
ZDENKA Šaruga, Murkova 5, 62250 Ptuj
MAJDA Maučec, Stogovci 17, 69253 Apače
VLADO Tekavčič, TOZD Trgopromet Kočevje, 61330 Kočevje
METKA Habič, Mercator Ljubljana, Aškerčeva 3
KATARINA Nikolič, Plesničeva 25, 61000 Ljubljana
KRISTINA Zorec, Panonija Ptuj, skladišče galanterije
JOŽE Mirtič, Mercator TOZD Grosist, Tržaška 37 Ljubljana
MARIJA Munda, Panonija Ptuj, faktorni oddelek
VERA Košak, Blagovnica Novo mesto, Glavni trg 12
MELITA Liška, CONTAL, Beethovnova 11, 61000 Ljubljana

Nagrajenci iz Ljubljane naj nagrade osebno dvignejo v oddelku ekonomske propagande, Gorupova 5, ostalim pa jih bomo poslali po pošti.

— Ali ste opazili, kako nizko smo leteli, ko smo preleteli Alpe?

— Zdi se mi, da kar zadnje čase naredim, tebi ni všeč?!

NAGRADNA KRIŽANKA

Za ljubitelje križank smo poskrbeli tudi tokrat. Med pravnimi rešitvami, ki jih pošljite najkasneje do 10. maja, bomo pet izžrebanih nagradili z lepimi nagradami, izdelki Embe.

*****		EGIPČ. BOG SONCA		ŽENSKO IME	NEIZGOZLJIVA SNOV	Ž. IME ADELA	LEJO - VISKI KRAJ PRI OPATJI	PREBI-VALKA IBERIJE	HUDA NEZA-VEST	VONJAVA			
		TEBE					IGLAŠTO DREVO						
							CELJSKA TOVARNARASIDI						
POTEPUŠKI ČLOVEK, POTEPUH	IME, BIVŠEGA MOŽA C. VALENTE	SAHOGL. V ZAČ. ABECEDE				TEŽKO ORODJE						ODDELEK RIMSKE KONJENI	POMOR. ŠČAK
VARJENO MESTO		NOVI SAD				IVICA KRAJAČ ARABSKI ŽREBEC			HAČA - TUR - JAM				
NAPLA - ŽILO, PREDU - TEM		NAPAD							HAČA - TUR - JAM				
NESTRU - PENA KAČA		AVTOM. OZNAKA REKE	NULA, NIČ	KAZ. ZAJM K DOR. RAD. NEDA				4. SAHOGL. AMPER		ZDRUŽ. ARAB. REP. ON "NEMŠKO			
1. ČRKA ABECEDE	GR. BOG LJUBEZ. OS. ZAJM. NNOŽ.					NIVO ENAKI ČRKI							GRŠKA ČRKA
VREDN. PAPIRJI					ŽIVLJ. TEKOČI - NA			PISANA TROPSKA PAPIGA					
REKA V BOSNI		ŠOLSKI ODER, MIZA		RIMSKO PODZEM. ANDREJ GRABNAR				LITER MARICA HRBALO		NEUMEN OSMI DEL			
NELA ERJŠNIK		NENAD - NA SMRT				VEZNIK			OLAJ JOŽE			NETO	OZNAKA ZA KISIK
RIMSKA 500	MESNA JUHA ANIS					SAMO - SPEV	KDOR BOVI RIBE		POSUŠ. TRAVA EVROPA				
	JUG. KETAL. POD NACE GROM R.			ČRNSKA ČETR. CELOVŠ. ŠPORT. KLUB									
NACE, POHANO - SEVALNO					REDK. ŽENSKO IME				RIMSKA ENA 22. ČR. ABECEDE				
NAGLAY - NA UŠ					IDA BRIMO - ŽIČ			STARA UTEZ. MERA KRAVJE OGLAŠAN.					OTON ŽUPAN - ČIČ
REJNIK					AHER. M. IME KALIJ				ALPE ADRIA POLMER				6. ČRKA ABECE - DE
SIJAJ, SIJ, BLESK				JUNAK SANKAR - JEVEGA ROMANA						BODIČ. GOZDNA ŽIVALICA			

SESTAVILA : MAJA HOČEVAR

Okrepljeno moštvo — novi obeti

Po kratkem zimskem premoru, se je začel spomladanski del tekmovanja v II. zvezni ligi — zahod, kjer nastopajo tudi nogometaši NK Mercator. Po slabem uspehu v jesenskem delu, ko je NK Mercator zasedel 17. mesto, so se v klubu odločili okrepiti moštvo z nekaj izkušenimi igralci, ki naj bi izpolnili vrzeli v moštvu. V klub so prišli prekaljeni prvoligaški igralci Šišič, Rožič in Stojanović in že kmalu pokazali, da bodo res velika okrepitev.

V prvi tekmi spomladanskega dela je NK Mercator igral z zelo dobrim moštvom NK Proleter v Zrenjaninu. Novi igralci še niso imeli pravice nastopa, kljub temu je moštvo prikazalo dobro igro in z nekaj več sreče bi lahko dosegli boljši izid. Zaradi nekaj grobih napak v obrambi, so tekmo izgubili z rezultatom 1:3.

Vsi so nestrpno pričakovali prvo tekmo na domačem igrišču z moštvom NK Dinamo-Vinkovci. Čeprav so bili vsi prepričani o zmagi proti neprijetnemu gostu, je NK Mercator osvojil le eno točko. Napadalcji domačega moštva so si

Prizor s tekme Mercator : Karlovac (0:0)

Zadnje dni marca pred kavarno Evropa na Ajdovščini v Ljubljani. Na to najbolj prometno vozlišče sredi Ljubljane so pripeljali asfalterji še težke stroje, da je bil ropot še bolj oglušujoč, delovne razmere in vzdušje v kavarni pa še težje.

No, in potem jim pade s strehe pred vhodna vrata še reklamni napis nekega podjetja. K sreči je bilo to 1. aprila tedaj, ko ni vselej vse res. Toda, predno so se v kavarni ovedli, da sodelujejo v množični potegavščini, se je nekaj duhovitežev že dušilo v smehu.

In sedaj k zgodbi:

Prvega aprila nekdo po telefonu sporoči, da je pred vhodom kavarne padel s strehe reklamni napis nekega podjetja. Tajnica obvesti o tem takoj direktorico in direktorica takoj ukrepa: » To ni naša stvar, obvestite takoj predsednico hišnega sveta, da poskrbi za zadevo,« — sama pa se napoti na lice mesta. Toda predsednica hišnega sveta nima z zadevo ničesar skupnega, ker ugotovi, da mora zlomka odstraniti Staninvest . . .

Kako se je zadeva razpletla, kdo je še dalje sodeloval v tej, priznajte, močni potegavščini, se ne ve. Našim sodelavcem iz kavarne Evropa pa se je hitro posvetilo, da so jih potegnili in še danes se smejejo na svoj račun. Iz Staninvesta ni bilo glasu, tam, kot da so že navajeni na take klice in podobne prvoaprilske šale.

ustvarili kopico priložnosti, vendar je bil rezultat na koncu tekme 0:0. V moštvu je prvič nastopil Šišič, nekdanji igralec NK Olimpije, in s svojo igro veliko prispeval k trdnosti obrambe.

Naslednja tekma je bila na »vročem« igrišču NK Iskre iz Bugojna. Želja vseh igralcev NK Mercator je bila, priboriti si neodločen izid in zlata vredno točko. To jim je končno tudi uspelo, saj so vzdržali nenehne napade nasprotnikov, ki so hoteli doseči zmago z umazano in nešportno igro, rezultat pa je ostal na koncu 0:0.

Šele v četrtem kolu bo moštvo NK Mercator nastopilo v polni postavi. V Ljubljani bo gostovalo moštvo NK Karlovac. DANKO BAJEC

Mercator

Glasilo delovnega kolektiva »Mercator«, Ljubljana, Aškerčeva 3 — Izdaja skupni delavski svet podjetja »Mercator« — Izhaja enkrat mesečno — Ureja uredniški odbor: Edo Božič, Danilo Domajnko, Branko Gorjup, Kancijan Hvastija, Nada Rihtar, Marjan Pogačnik, Jože Rener, Ivanka Vrhovčak — Odgovorna urednica: Ivanka Vrhovčak — Tisk: Tiskarna Ljudske pravice, Ljubljana

Oproščeno temeljnega davka od prometa proizvodov